תלמוד ירושלמי חלה

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: חֲמִשָּׁה דְּבָרִים חַיָּבִין בַּחַלָּה הַחִטִּים וְהַשְּׁעוֹרִין וְהַכּוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְהַשִּׁיפּוֹן חֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה. וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה וַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ לִפְנֵי הַפֶּסַח וּמִלְּקַצּוֹר לִפְנֵי הָעוֹמֶר. וְאִם הִשְׁרִישׁוּ קוֹדֶם לָעוֹמֶר הָעוֹמֶר מַתִּירָן וְאִם לָאו אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבוֹא הָעוֹמֶר הַבָּא.

הלכה: חֲמִשָּׁה דְּבָרִים חַיָּבִין בַּחַלָּה כו׳. כְּתִיב וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיי. יָכוֹל יְהוּ כָּל הַדְּבָרִים חַיָּבִין בַּחַלָּה. תַּלְמוּד לוֹמַר מִלֶּחֶם וְלֹא כָּל לֶחֶם. אִם מִלֶּחֶם וְלֹא כָּל לֶחֶם אֵין לִי אֶלָּא חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין בִּלְבַד. כּוּסְמִין שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְשִׁיפּוֹן מְנַיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם רִיבָּה. וְרִיבָּה הַכֹּל. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כֵּן.

רִבִּי יוֹנָה רִבִּי זְעִירָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמַר רִבִּי מָנָא אָזְלִית לְקֵיסָרִין וְשָׁמְעִית רִבִּי אַחָוָה בֶּן רִבִּי זְעִירָא וַאֲבָא הֲוָה אָמַר לֵיהּ בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. נֶאֱמַר לֶחֶם בְּפֶסַח וְנֶאֱמַר לֶחֶם בַּחַלָּה. מַה לֶּחֶם שֶׁנֶּאֱמַר בְּפֶסַח דָּבָר שֶׁהוּא בָּא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ אַף לֶחֶם שֶׁנֶּאֱמַר בַּחַלָּה דָּבָר שֶׁהוּא בָּא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ. וּבָדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁאֵין לָךְ בָּא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ אֶלָּא חֲמִשָּׁה הַמִּינִין הַלָּלוּ. וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים אֵינָן בָּאִין לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ אֶלָּא לִידֵי סִירְחוֹן.

תַּנֵּי אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי קַרְמִית חַיֶּבֶת בַּחַלָּה. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר בָּאָה הִיא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ וְרַבָּנִין אָמְרִין אֵינָהּ בָּאָה לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ. וְיִבְדְּקוּהָ. עַל עִיקַּר בְּדִיקוּתָהּ הֵם חוֹלְקִין. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר בְּדָקוּהָ וּמְצָאוּהָ שֶׁהִיא בָּאָה לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ. וְרַבָּנִין אָמְרִין בְּדָקוּהָ וְלֹא מְצָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהִיא בָּאָה לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ.

תַּמָּן תַּנִּינָן תַּפּוּחַ שֶׁרִיסְקוֹ וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ עִיסָּה וְחִימְּיצָהּ חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מוּתָּר. רִבִּי אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה מַפְלִיגִין בִּמְחַמֵּץ בְּמֵימָיו אֲבָל בִּמְחַמֵּץ בְּגוּפוֹ דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. רִבִּי יוֹסֵי כְּדַעְתֵּיהּ דּוּ אָמַר תַּמָּן אֵין תַּבְשִׁילוֹ תַּבְשִׁיל בָּרוּר. וְכֵן הוּא אָמַר הָכָא אֵין חִימּוּצוֹ חִימּוּץ בָּרוּר.

וּכְמָא דְאַתְּ אָמַר אֵין לָךְ בָּא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ אֶלָּא חֲמִשָּׁה הַמִּינִין בִּלְבַד. וְדִכְוָותָהּ אֵין לָךְ מְגֻרָּר עִם כּוּלָּן אֶלָּא חִטִּים וּשְׂעוֹרִים בִּלְבַד. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לֹא שָׁנִינוּ אֶלָּא הָעוֹשֶׂה עִיסָּה מִן הַחִטִּים וּמִן הָאוֹרֶז וְאֵינוֹ נִגְרָר אֶלָּא עִם הַחִיטִּין בִּלְבַד.

מַהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין עַל קָלֵי שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ. אָמַר רִבִּי זְעִירָה כְּתִיב וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ. אֶת שֶׁחַיָּבִין עַל לֶחֶם שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ חַיָּבִין עַל קָלֵי שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ. אֶת שֶׁאֵין חַיָּבִין עַל לֶחֶם שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ אֵין חַיָּבִין עַל קָלֵי שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא עִירֵב אַרְבַּעַת קַבִּין בִּפְנֵי עַצְמָן וְחִימְּצָן. וְאַרְבַּעַת קַבִּין בִּפְנֵי עַצְמָן וְעִירְבָן חֲרֵי בִּשְׁעַת חִיּוּבָן לָבֹא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ. [אָמַר לֵיהּ מִינָן בָּא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ.] אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹנָה כְּרִבִּי יִרְמְיָה. וּדְרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי זְעִירָא. אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹנָה כְּרִבִּי יִרְמְיָה. כְּמָה דְּרִבִּי יִרְמְיָה אָמַר עַד שֶׁיְּהֵא קָרוּי לֶחֶם. כָּךְ רִבִּי יוֹנָה אָמַר עַד שֶׁיְּהֵא קָרוּי לֶחֶם. דְּרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי זְעִירָה כְּמָה דְּרִבִּי זְעִירָה אָמַר מִינוֹ קָרוּי לֶחֶם כֵּן רִבִּי יוֹסֵי אָמַר מִינוֹ קָרוּי לֶחֶם. אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי הִילָא אַף עַל גַּב דּוּ פַלִּיג עָלוֹי.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן שָׁמַע כּוּלְּהֶן מִן אָהֳן קְרָיָא וְשָׁם חִיטָּה שׂוֹרָה וּשְׂעוֹרָה נִסְמָן וְכוֹסֶמֶת גִּבּוּלָתוֹ. וְשָׁם חִיטָּה אֵילּוּ הַחִטִּים. שׂוֹרָה זוֹ שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ שׂוֹרָה שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה כְּשׂוֹרָה. שְׂעוֹרָה אֵילּוּ הַשְּׂעוֹרִים. נִסְמָן זֶה הַשִּׁיפּוֹן. וְכוֹסֶמֶת זֶה הַכּוּסְמִין. גִּבּוּלָתוֹ לֶחֶם. עַד כָּאן גִּבּוּלוֹ שֶׁלְּלֶחֶם. וּלְמִידִין מִן הַקַּבָּלָה. אָמַר רִבִּי סִימוֹן מִן מָה דִכְתִיב וְיִסְרוֹ לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהָיו יוֹרֵינּוּ. כְּמִי שֶׁהוּא דִבֵּר תּוֹרָה.

אָמַר רִבִּי סִימוֹן אִילֵּין נְשַׁיָּיא דְּאָמְרָן לָא נֵיעוֹל בְּנֵינָן לְכְנִישְׁתָּא אִין חֲמֵי לֵיהּ מֵילַף מֵילַף הוּא. לָא עָבְדִין טַבָּאוּת אֶלָּא וְיִסְרוֹ לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהָיו יוֹרֵינּוּ.

רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא הִיא. דְּתַנֵּי רִבִּי יוֹחָנָן. יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר יָכוֹל תָּבִיא מִן הַכּוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְהַשִּׁיפּוֹן. וְדִין הוּא וּמָה אִם הַחִטִּים שֶׁכָּשְׁרוּ לִשְׁאָר כָּל הַמִּנְחוֹת לֹא כָשְׁרוּ לְמִנְחַת הָעוֹמֶר. כּוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְהַשִּׁיפּוֹן שֶׁלֹּא כָשְׁרוּ לִשְׁאָר כָּל הַמִּנְחוֹת אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יִכָּשְׁרוּ לְמִנְחַת הָעוֹמֶר. תַּלְמוּד לוֹמַר מִלֶּחֶם. מִלֶּחֶם וְלֹא כָּל לֶחֶם. אִם מִלֶּחֶם וְלֹא כָּל לֶחֶם אֵין לִי אֶלָּא חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין בִּלְבַד. כּוּסְמִין שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְשִׁיפּוֹן מְנַיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם רִיבָּה. וְרִיבָּה הַכֹּל. תֹּאמַר בְּכוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְשִׁיפּוֹן שֶׁאֵין מִנְחַת סוֹטָה בָּאָה מֵהֶן. יָצְאוּ הַחִטִּים מִן הַכָּתוּב וְכוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְהַשִּׁיפּוֹן מַקַּל וָחוֹמֶר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִיסְבּוֹר סָבוּר רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי שֶׁמִּנְחַת הָעוֹמֶר בָּאָה מִן הַכּוּסְמִין וְשִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל וְשִׁיפּוֹן. אִלּוּ מָן דְּאָמַר תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת עָלַי שֶׁמָּא אֵינוֹ מוּתָּר בִּלְבָנוֹת. אֶלָּא שְׁחוֹרוֹת אָמַר לְבָנוֹת לֹא אָמַר. וְהָכָא שְׂעוֹרָה אָבִיב אָמַר שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל אָבִיב לֹא אָמַר.

בְּרַם כְּרַבָּנִין שְׁלֹשָׁה מִינִין הֵן. הַשִּׁיפּוֹן מִין כּוּסְמִין. שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל מִין שְׂעוֹרִים. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בָּעְיָין מָה תַּנִּינָן חֲמִשָּׁה מִינִין לֹא חֲמִשָּׁה דְּבָרִים. שְׁנֵי דְבָרִים מִין אֶחָד וּשְׁנֵי דְבָרִים מִין אֶחָד.

תַּמָּן תַּנִּינָן אֵיזֶהוּ מִין בְּמִינוֹ חִטִּים אֵין מִצְטָרְפִין עִם הַכֹּל אֶלָּא עִם הַכּוּסְמִין. הַשְּׂעוֹרִין מִצְטָרְפִין עִם הַכֹּל חוּץ מִן הַחִטִּים. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר לָהּ סְתָם. רִבִּי

יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן תַּמָּן בְּנָשׁוּךְ וְכָאן בִּבְלוּל. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה כֵּן וְכוּלָּן שֶׁבָּלְלָן תְּבוּאָה קְמָחִים וּבָצֵיקוֹת מִצְטָרְפוֹת. עִירֵס רָאשֵׁי עִיסּוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְהֲהֵן נָשׁוּךְ לָאו כְּמְעוֹרָס הוּא. אַתְּ אָמַר אֵינוֹ מִצְטָרֵף וְהָכָא אֵינוֹ מִצְטָרֵף.

מַהוּ שֶׁיִּלְקוֹ עַל חַלָּתָן דְּבַר תּוֹרָה. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אֵין לוֹקִין עַל חַלָּתָן דְּבַר תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּדַעְתֵּיהּ דְּאִיתְפַּלְגּוּן הַפִּיגּוּל וְהַנּוֹתָר שֶׁשְּׁחָקָן רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא בִיטְּלוּ זֶה אֶת זֶה. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר בִּיטְּלוּ זֶה אֶת זֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְלֹא דָמְיִין. תַּמָּן אָמַר זֶה אָסוּר וְזֶה אָסוּר. בְּרַם הָכָא שְׁנֵי דְבָרִים רַבִּים עַל אֶחָד וּמְבַטְּלִין אוֹתוֹ. וּכְבָר בִּיטְּלוּ עַד שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה אִיסּוּר. אִילּוּ אָמַר עֲשָׂה חֲמֵשׁ עִיסּוֹת מֵחֲמִשָּׁה מִינִין וְעֵירְבוּ. וְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אֵין לוֹקִין עַל חַלָּתָן דְּבַר תּוֹרָה יֵאוּת.

הִלֵּל הַזָּקֵן הָיָה כוֹרֵךְ שְׁלָשְׁתָּן כְּאַחַת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן חֲלוּקִין עַל הִלֵּל הַזָּקֵן וְהָא רִבִּי יוֹחָנָן כָּרַךְ מַצָּה וּמָרוֹר. כָּאן בְּשָׁעַת הַמִּקְדָּשׁ כָּאן שֶׁלֹּא בְשָׁעַת הַמִּקְדָּשׁ. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר כָּאן וְכָאן בְּשָׁעַת הַמִּקְדָּשׁ שְׁנֵי דְבָרִים רַבִּין עַל אֶחָד וּמְבַטְּלִין אוֹתוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר כְּשֵׁם שֶׁאֵין הָאִיסּוּרִין מְבַטְּלִין זֶה אֶת זֶה כָּךְ אֵין הַמִּצְוֹת מְבַטְּלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּרוֹמְיָא בָּעֵי עָשָׂה עִיסָּה מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין וְחָזַר וְעָשָׂה חֲמֵשׁ עִיסּוֹת מִמִּין אֶחָד וְעֵירְבוֹ. חִיטִּין שֶׁבּוֹ מַהוּ שֶׁיְּבַטְּלוּ חִיטִּין שֶׁבּוֹ וּשְׂעוֹרִין שֶׁבּוֹ מַהוּ שֶׁיְּבַטְּלוּ שְׂעוֹרִין שֶׁבּוֹ. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר אָדָא לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי שְׁנֵי דְבָרִים רַבִּין עַל אֶחָד וּמְבַטְּלִין אוֹתוֹ. לֹא צוּרְכָה דְּלֹא עָשָׂה חֲמֵשׁ עִיסּוֹת מֵחֲמִשָּׁה מִינִין וְעֵירְבָן וְחָזַר וְעָשָׂה חֲמֵשׁ עִיסּוֹת מֵחֲמִשָּׁה וְלֹא עֵירְבָן. חִיטִּים שֶׁכָּן מַהוּ שֶׁיְּבַטְּלוּ חִטִּים שֶׁכָּן וּשְׂעוֹרִין שֶׁכָּן מַהוּ שֶׁיְּבַטְּלוּ שְׂעוֹרִים שֶׁכָּן.

וַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ מִלְּפְנֵי הַפֶּסַח. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי מִלְּפְנֵי הַפֶּסַח אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי מִלְּפְנֵי הַפֶּסַח מְסַיְּעַ לְרִבִּי יוֹחָנָן. מַאן דְּאָמַר מִלְּפְנֵי הָעוֹמֶר מְסַיְּעַ לְחִזְקִיָּה. דְּאָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם חִזְקִיָּה בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַקָּרְבָּן מַתִּיר שֶׁלֹּא בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַיּוֹם מַתִּיר. רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם חִזְקִיָּה בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַקָּרְבָּן מַתִּיר. מוֹדֵי חִזְקִיָּה שֶׁלֹּא בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַיּוֹם מַתִּיר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר בֵּין בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּן בֵּין שֶׁלֹּא בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַיּוֹם מַתִּיר.

אָמַר רִבִּי הִילָא טַעֲמָא דְרִבִּי יוֹחָנָן עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מְלַמֵּד שֶׁהַיּוֹם מַתִּיר. יָכוֹל אֲפִילּוּ בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן תַּלְמוּד לוֹמַר עַד הֲבִיאָכֶם אֶת קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם. יָכוֹל הֲבָאָה מַמָּשׁ. תַּלְמוּד לוֹמַר עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה. הָא כֵיצַד טוֹל מִבְּנְתַיִים זְמַן הֲבָאָה.

מוֹדֵי רִבִּי יוֹחָנָן בְּאִיסּוּר שֶׁהוּא אָסוּר. אִיסּוּרוֹ מַהוּ. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר אִיסּוּרוֹ דְּבַר תּוֹרָה. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין אִיסּוּרוֹ מִדִּבְרֵיהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין מְסַיְּעִין לָן. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אֵין מְבִיאִין מְנָחוֹת וּבְכוּרִים וּמִנְחַת בְּהֵמָה קוֹדֶם לָעוֹמֶר וְאִם הֵבִיא פָּסוּל. וְאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּרוֹמְיָא רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לֹא שָׁנוּ אֶלָּא שְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. הָא שִׁשָּׁה עָשָׂר עָבַר וְהֵבִיא כָּשֵׁר. אֵין תֵּימַר אִיסּוּרוֹ דְּבַר תּוֹרָה הִיא לֹא שַׁנְייָא הִיא שְׁלֹשָׁה עָשָׂר הִיא אַרְבָּעָה עָשָׂר הִיא חֲמִשָּׁה עָשָׂר הִיא שִׁשָּׁה עָשָׂר עָבַר וְהֵבִיא פָּסוּל. וְעוֹד מִן הָדָא דְאָמַר רִבִּי זְעִירָא עַל יְדֵי דְּרַב בַּר בֵּי דַּעְתּוֹן דִּבְנוֹי דְּרִבִּי חִייָה רוֹבָה הוּא סָבַר הִכְווֹתְהוֹן אֵין תֵּימַר אִיסּוּרוֹ דְּבַר תּוֹרָה רַב בַּר דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן.

וְהָתַנִּינָן מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּיי שֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כּוּלּוֹ אָסוּר. אֵין תֵּימַר אִיסּוּרוֹ דְּבַר תּוֹרָה נִיתָּא אֵין תֵּימַר אִיסּוּרוֹ מִדִּבְרֵיהֶן יֵשׁ תַּקָּנָה אַחַר הַתַּקָּנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן מִפְּנֵי הָרִחוּקִין.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָא בֵּין בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּן בֵּין שֶׁלֹּא בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן הַיּוֹם מַתִּיר. אָמַר רִבִּי הוּנָא מַתְנִיתָא דְּחִזְקִיָּה פְּלִיגָא עָלוֹי. עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מְלַמֵּד שֶׁהַיּוֹם מַתִּיר. יָכוֹל אֲפִילּוּ בִשְׁעַת הַקָּרְבָּן תַּלְמוּד לוֹמַר עַד הֲבִיאָכֶם אֶת קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם. וְהָתַנִּינָן מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן שֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כּוּלּוֹ אָסוּר. אָמַר רִבִּי יוֹנָה אִיתְּתָבַת קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה וְאָמַר אֵין יִסְבּוֹר רִבִּי חִזְקִיָּה כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר וַהֲלֹא מִן הַתּוֹרָה אָסוּר.

תַּמָּן חָשִׁין לְצוֹמָא רַבָּא תְּרִין יוֹמִין. אָמַר לוֹן רַב חִסְדָּא לָמָּה אַתֶּם מַכְנִיסִין עַצְמְכֶם לִמְסִפֵּק הַזֶּה הַמְרוּבֶּה חֲזָקָה שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְעַצְּלִין. אָבוּהּ דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק חָשׁ עַל גַּרְמֵיהּ וְצָם תְּרִין יוֹמִין אִפְסַק כְּרוּכֵּהּ וּדְמָךְ.

אִם הִשְׁרִישׁוּ קוֹדֶם לָעוֹמֶר הָעוֹמֶר מַתִּיר. רִבִּי יוֹנָה אָמַר קוֹדֶם לַהֲבָאָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר קוֹדֶם לְקְצִירָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הֲבָאָה מַתֶּרֶת לַהֲבָאָה קְצִירָה מַתֶּרֶת לְקְצִירָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קְצִירָה מַתֶּרֶת הֲבָאָה וּקְצִירָה. לְפוּם כֵּן רִבִּי יוֹסֵי חַוֵּוי בָּהּ קָצַר לָרַבִּים וְנִטְמָא חָזַר הַיָּחִיד לְאִיסּוּרוֹ.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר קוֹדֶם לְקְצִירָה. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר קוֹדֶם לַהֲבָאָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מִילְּתֵיהּ דְּכַהֲנָא מְסַיְּעָא לִי דְּכַהֲנָא אָמַר וְאִם תַּקְרִיב מִנְחַת בִּיכּוּרִים לַיי. זוֹ בִיכּוּרָה הָאֲחֶרֶת לֹא בִיכּוּרָה. הַגַּע עַצְמְךָ אֲפִילּוּ עֲשָׂבִים אֲפִילּוּ הַשַּׁרְשָׁה הָעוֹמֶר בָּא וּמַתִּיר. וְלֹא קוֹדֶם לְקְצִירָה אֲנָן קַיָּימִין. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי הַמְּנַפֵּשׁ בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְנִתְלַשׁ הַקֶּלַח בְּיָדוֹ חֲרֵי זֶה שׁוֹתְלוֹ בְּמָקוֹם הַטִּינָּא אֲבָל לֹא בְּמָקוֹם הַגְּרִיד. חֲרֵי יֵשׁ כָּאן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר וּמִקְצַת הַיּוֹם כְּכוּלּוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי אֲבִינָא מְסַיְּעָא לִי דְּאָמַר רִבִּי אֲבִינָא תִּיפְתָּר כְּהָדָא מַתְנִיתָא בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לֹא בְּתָלוּשׁ שֶׁמָּא בִּמְחוּבָּר. אַשְׁכַּח תַּנֵּי מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתָלוּשׁ עוֹשִׂין אֲפִילּוּ בִּמְחוּבָּר.

וְאִם לֹא אָסוּרִין עַד שֶׁיָּבוֹא עוֹמֶר הַבָּא. רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל מַהוּ שֶׁיְּבִיא הָעוֹמֶר מֵהֵן. אִיפְשָׁר לוֹמַר חָדָשׁ וְיָשָׁן אֵין תּוֹרְמִין וּמַעֲשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. וְאַתְּ אָמַר הָכֵן.

הָתִיבוּן הֲרֵי שְׂאָר הַמִּינִין הֲרֵי הֵן תְּלוּיִין בָּעוֹמֶר וְאֵין הָעוֹמֶר בָּא מֵהֶן. לֹא אִם אָמַרְתָּ בִּשְׂאָר הַמִּינִין שֶׁלֹּא כָשְׁרוּ לְמִנְחַת הָעוֹמֶר תֹּאמַר בְּשְׂעוֹרִין שֶׁכָּשְׁרוּ לְמִנְחַת הָעוֹמֶר. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר רֵאשִׁית קְצִירְךָ וְלֹא סוֹף קְצִירְךָ. רִבִּי זְעִירָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר בִּיכּוּרִין אֵין אֵילּוּ בִּיכּוּרִין. מַה נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן. עָבַר וְהֵבִיא. עַל דַּעְתֵּיהוֹן דַּחֲבֵרַיָּא פָּסוּל. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעִירָא כָּשֵׁר. דִּבְרֵי חֲכָמִים רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רַבִּין בַּר חִיָּיה וְהֵן שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֲבָל אִם הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָעוֹמֶר בָּא מֵהֶן.

ב משנה: הָאוֹכֵל מֵהֶן כְּזַיִת מַצָּה בַּפֶּסַח יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. כְּזַיִת חָמֵץ חַיָּיב בְּהִיכָּרֵת. נִתְעָרֵב אֶחָד מֵהֶן בְּכָל הַמִּינִין הֲרֵי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח. הַנּוֹדָר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה אָסוּר בָּהֶן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים הַנּוֹדָר מִן הַדָּגָן אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מֵהֶן. וְחַיָּיבִין בַּחַלָּה וּבְמַעְשְׂרוֹת.

הלכה: אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁלּוֹקִין עַל חַלָּתָן דְּבַר תּוֹרָה. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר וָוא תִּיפְתָּר שֶׁאָכַל כְּזַיִת מִזֶּה וּכְזַיִת מִזֶּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ תֵּימַר מִכּוּלָּהֶן. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁכּוּלָּהֶן לְשֵׁם חָמֵץ. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אָמַר שְׁנֵי דְבָרִים רָבִין עַל אֶחָד וּמְבַטְּלִין אוֹתוֹ וְהָכָא הוּא אָמַר רָבִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן כֵּינִי מַתְנִיתָא אִי כְזַיִת מִזֶּה וּכְזַיִת מִזֶּה.

הָא הַנּוֹדֵר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה אָסוּר בַּכֹּל כְּרַבָּנָן. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כֵּינִי מַתְנִיתָא הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מֵהֶם. מַה נָן קַיָּמִין אִם בְּאוֹמֵר פַּת תּוֹרָה מֵעַתָּה אַף הָאוֹמֵר תְּבוּאָה תּוֹרָה יְהֵא אָסוּר בַּכֹּל דִּכְתִיב וּתְבוּאַת הַכֶּרֶם. אִי בְּאוֹמֵר פַּת סְתָם אֵין לָךְ קָרוּי פַּת סְתָם אֶלָּא חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹסָה קַיָּימְתֵּיהּ בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכְלִין פַּת כֹּל. אֵין לָךְ קָרוּי פַּת סְתָם אֶלָּא חֲמֵשֶׁת הַמִּינִין בִּלְבַד.

ג משנה: אֵילּוּ חַיָּיבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעְשְׂרוֹת. הַלֶּקֶט הַשִּׁכְחָה וְהַפֵּיאָה וְהַבִּקּוּר וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּיטְּלָה תְרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ וּמוֹתַר הָעוֹמֶר וּתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר תְּבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. אֵילּוּ חַיָּיבִין בְּמַעְשְׂרוֹת וּפְטוּרִין מִן הַחַלָּה. הָאוֹרֶז וְהַדּוֹחַן וְהַפָּרָגִים וְהַשּׁוּמְשְׁמִין וְהַקִּטְנִיּוֹת וּפָחוֹת מֵחֲמִשָּׁה רְבָעִים בִּתְבוּאָה. הַסּוּפָּנִים וְהַדּוּבְשָׁנִים וְהָאִיסְקָרִיטִין וְחַלַּת הַמַּשְׁרֵת וְהַמְּדוּמָּע פְּטוּרִין מִן הַחַלָּה.

הלכה: רִבִּי הוֹשַׁעְיָה שָׁאַל לְכַהֲנָא מְנַיִין שֶׁהֵן חַיָּיבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעְשְׂרוֹת. אָמַר לֵיהּ לֹא תֵימַר לִי תָּרִימוּ וְכֵן תָּרִימוּ. חָזַר וְאָמַר מֵאַרְבַּע עֶשְׂרֵה. מַה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה חַיָּיבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעְשְׂרוֹת אַף אֵילּוּ חַיָּיבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעְשְׂרוֹת.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי וְזֶה אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה מִקְרִיּוֹת שֶׁהֵן מְחוּוָּרִין בַּתּוֹרָה. וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ מָה שֶׁיֵּשׁ לָךְ וְאֵין לוֹ אַתְּ חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. יָצָא הֶבְקֵר שֶׁיָּדְךָ וְיָדוֹ שָׁוִין בּוֹ. הֵיא לֶקֶט הִיא שִׁכְחָה הִיא פֵּיאָה הִיא הֶבְקֵר.

מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּיטְּלָה תְרוּמָתוֹ וּמְכַיְּנִין שֶׁנִּיטְּלָה תְרוּמָתוֹ לָאו כְּחוּלִּין הוּא. תִּיפְתָּר שֶׁהֶקְדִּימוֹ בַּשַּׁבָּלִין. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהֶקְדִּימוֹ בַּשִּׁיבֳּלִין פָּטוּר מִתְּרוּמָה גְּדוֹלָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי כְּתִיב אֶת כָּל חֶלְבּוֹ אֶת מְקֻדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ לֹא חֶלְבּוֹ וְחֶלֶב חֲבֵירוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי כְּתִיב וַהֲרֵמוֹתֶם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי מֵעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלֹא תְרוּמָה וּמֵעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר. בְּשֶׁמֵּירַח וְאַחַר כָּךְ הִפְרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁבּוֹ. אֲבָל אִם הִפְרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְאַחַר כָּךְ מֵירְחוֹ לֹא בְדָא. בְּשֶׁהִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ עָלָיו אֲבָל אִם הִפְרִישׁ מִמָּקוֹם אַחֵר עָלָיו לֹא בְדָא.

מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָא רִבִּי הִלֵּל בֶּן הֶלִּיס מָטֵי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה דְּמִן הָדָא. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁהֶקְדִּימוֹ בַּשַּׁבָּלִין פָּטוּר מִתְּרוּמָה גְּדוֹלָה.

רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי כְּמָאן דְּאָמַר אֵינוֹ כִּנְכָסָיו בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר כִּנְכָסָיו הוּא חַיָּיב. אָמַר לֵיהּ אוֹף אֲנָא סָבַר כֵּן הֲוֵי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי הוֹאִיל וְכָל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא כִּנְכָסָיו חַיָּיב. הֲוֵי פְלִיגָא הִיא. מָאן דְּאָמַר חַיָּיב אֲפִילּוּ תְרוּמָה שֶׁבּוֹ חַיֶּיבֶת. וּמָאן דְּאָמַר פָּטוּר אֲפִילּוּ חוּלִּין שֶׁבּוֹ פְּטוּרִין.

מָאן דְּאָמַר חַיָּיב עֲשָׂאוֹ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחֵר מַה אַתְּ עָבַד לָהּ כְּגָדִישׁ שֶׁנִּדְמַע כְּעִיסָּה שֶׁנִּדְמְעָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲנָא בָעִיתָהּ. רִבִּי יְאוֹשֻׁעַ אָמַר אֲנָא בָעִיתָהּ. מַה בֵּין גָּדִישׁ שֶׁנִּידְמַע לְעִיסָּה שֶׁנִּדְמְעָה. גָּדִישׁ שֶׁנִּדְמַע אַתְּ אָמַר חַיָּיב. עִיסָּה שֶׁנִּדְמְעָה אַתְּ אָמַר פְּטוּרָה. רִבִּי תַּנְחוּמָא בְּשֵׁם רִבִּי חוּנָה. גָּדִישׁ שֶׁנִּדְמַע עַד שֶׁלֹּא נִדְמַע עָבַר וְהִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ תְרוּמָה אֵינָהּ תְרוּמָה. עִיסָּה שֶׁנִּדְמְעָה עַד שֶׁלֹּא נִדְמְעָה עָבַר וְהִפְרִישׁ מִמֶּנָּה חַלָּה אֵינָהּ חַלָּה דְּתַנִּינָן תַּמָּן הַמַּפְרִישׁ חַלָּתוֹ קֹמַח אֵינָהּ חַלָּה וְגֶזֶל בְּיַד כֹּהֵן.

וּמוֹתַר הָעוֹמֶר. מַתְנִיתָא דְּלֹא כְרִבִּי עֲקִיבָה דְּרִבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּיב בְּחַלָּה וּבְמַעְשְׂרוֹת.

וּתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ. מַה טַעֲמָא דְּרַבָּנִין נֶאֱמַר לֶחֶם בַּפֶּסַח וְנֶאֱמַר לֶחֶם בַּחַלָּה מַה לֶּחֶם שֶׁנֶּאֱמַר בַּפֶּסַח דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ אַף לֶחֶם שֶׁנֶּאֱמַר בַּחַלָּה דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי מַצָּה וְחָמֵץ. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר כְּתִרוּמַת גּוֹרֶן כֵּן תְּרוּמוּ אוֹתָהּ. מַה תְרוּמַת גּוֹרֶן מִפֵּירוֹת שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלִישׁ. אַף זוֹ מִפֵּירוֹת שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלִישׁ. וְלֵית לְרִבִּי לָעְזָר לֶחֶם לֶחֶם. אַשְׁכַּח תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אֵינָהּ חַיֶּיבֶת בַּחַלָּה וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.

מַהוּ שֶׁחַיָּיבִין עַל לֶחֶם שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ. אָמַר רִבִּי יוּדָן כְּתִיב וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ. אֶת שֶׁחַיָּיבִין עַל קָלִי שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ חַיָּיבִין עַל לֶחֶם שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ. אֶת שֶׁאֵין חַיָּיבִין עַל קָלִי שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ אֵין חַיָּיבִין עַל לֶחֶם שֶׁלּוֹ מִשּׁוּם חָדָשׁ.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא כְּתִיב עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֶת כָּל תְּבוּאַת זַרְעֶךָ. דָּבָר שֶׁהוּא נִזְרָע וּמַצְמִיחַ יָצָא פָּחוֹת מִשְּׁלִישׁ שֶׁאִם נִזְרַע אֵינוֹ מַצְמִיחַ.

פְּשִׁיטָא עַל דְּרַבָּנִין בְּהֶהֵן פָּחוֹת מִשְּׁלִישׁ שֶׁאֵינוֹ נִגְרָר לְעִנְיַין הַמַּעְשְׂרוֹת. רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף שָׁאַל עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מַהוּ שֶׁיְּהֵא נִגְרָר לְעִנְיַין חַלָּה כְּעִיסַּת הָאוֹרֶז. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בְּעֵי אִי זֶהוּ חָדָשׁ וְיָשָׁן שֶׁבַּחַלָּה. שְׁתֵּי שָׂדוֹת אַחַת הֶבִיאָה שְׁלִישׁ וְאַחַת פָּחוֹת מִשְּׁלִישׁ לַחַלָּה אַחַת לְמַעְשְׂרוֹת שְׁתַּיִם. אַחַת הֶבִיאָה שְׁלִישׁ וְאַחַת עֲשָׂבִים לַחַלָּה שְׁתַּיִם לְמַעְשְׂרוֹת אַחַת. אַחַת הֶבִיאָה שְׁלִישׁ וְאַחַת עֲשָׂבִים בֵּין לַחַלָּה בֵּין לְמַעְשְׂרוֹת שְׁתַּיִם.

בְּנָתַיִם מַהוּ. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּנָתַיִם כְּבָרִאשׁוֹנָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּנָתַיִם כְּבָאַחֲרוֹנָה. אִי זֶהוּ בְּנָתַיִם. הָעוֹשֶׂה עִיסָּה מִן הַשֵּׁבֶל חַלָּה חַייֶבֶת בִּתְרוּמָה וּתְרוּמָה חַייֶבֶת בַּחַלָּה. מְנַיִין שֶׁחַלָּה חַייֶבֶת בִּתְרוּמָה. רִבִּי יִצְחָק בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר מַרְתָּא בְּשֵׁם רַב חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה. מֵחַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה. מְנַיִין שֶׁהַתְּרוּמָה חַייֶבֶת בַּחַלָּה מִן קוֹשׁוֹ פָּתְרִין הֶהֵן קְרָיָא מֵאוֹתָהּ שֶׁכָּתוּב בָּהּ רֵאשִׁית תָּרִימוּ חַלָּה.

הַסּוּפְּגָנִין טְרִיקְטָא. הַדּוּבְשָׁנִין מֵלִי גְּאלָה. וְהָאִיסְקָרִיטִין חֲלִיטִין דְּשׁוּק. וְחַלַּת מַסְרֵת חֲלִיטִין דְּמַיֵי.

רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר טְרִיקְטָא חַייֶבֶת בַּחַלָּה וְאוֹמֵר עָלָיו הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. וְאָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר טְרִיקְטָא אֵינָהּ חַייֶבֶת בַּחַלָּה וְאֵין אוֹמֵר עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. וְאָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר תַּרְתֵּי רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר טְרִיקְטָא חַייֶבֶת בַּחַלָּה וְאֵין אוֹמֵר עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר חוֹרֵי. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּל שֶׁהָאוּר מְהַלֵּךְ תַּחְתָּיו חַייָב בַּחַלָּה וְאוֹמֵר עָלָיו הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן [הָאָרֶץ] וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אוֹמֵר כָּל שֶׁהָאוּר מְהַלֵּךְ תַּחְתָּיו אֵינוֹ חַייָב בַּחַלָּה וְאֵין אוֹמֵר עָלָיו הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן וּבִלְבַד עַל יְדֵי מַשְׁקֶה.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. הַסּוּפְּגָנִין וְהַדּוּבְשָׁנִין וְהָאִיסְקָרִיטִין וְחַלַּת הַמַּשְׁרֵת וְהַמְּדוּמָּע פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. פָּתַר לָהּ בְּסוּפְּגָנִין שֶׁנַּעֲשׂוּ בָאוּר. וְאֵין יוֹצְאִין בְּסוּפְּגָנִין שֶׁנַּעֲשׂוּ בָאוּר. וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. פָּתַר לָהּ בְּשֶׁהָיָה הָאוּר מְהַלֵּךְ מִן הַצָּד.

מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין פְּלִיגִין. כַּהֲנָא שָׁאַל לִשְׁמוּאֵל לֹא מִסְתַּבְּרָא בְּהֶהֵן מְדוּמָּע. דְּתַנִּינָן הָכָא שֶׁרוּבָּהּ תְּרוּמָה תְּרוּמָה. אָמַר לֵיהּ אוּף אֲנָא סָבַר כֵּן אֶלָּא כַּד תֵּיסוֹק לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל אַתְּ שְׁאַל לָהּ. כַּד סְלַק לְהָכָא שָׁמַע רִבִּי יָסָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ סְאָה אַחַת שֶׁנָּפְלָה עַל תִּשְׁעִים וְתֵשַׁע חוּלִין. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְרִבִּי יוֹחָנָן הַסְּאָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַכֹּל. אָמַר לֵיהּ וְכִי עִיגּוּל בְּעִיגּוּלִין דָּבָר בָּרִיא שֶׁהַתְּרוּמָה עוֹלָה בְיָדוֹ וְאַתְּ אָמְרַת דָּבָר קַל הוּא אַף הָכָא קַל הוּא. וְיִתְבַּיְּנִיהּ שַׁנָּייָא הָא בְּעִיגּוּלִין שֶׁכְּבָר בָּטְלוּ. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא אֲפִילּוּ חִיטִּין בְּחִיטִּין טוֹחֵן וּמַתִּיר.

וּפָחוֹת מֵחֲמֵשֶׁת רְבָעִים כִּתְבוּאָה. אָמַר רִבִּי אֲבִינָא הָדָא אָמְרָה כְּשֶׁהָיוּ פָּחוֹת מֵחֲמֵשֶׁת רְבָעִים. אֲבָל אִם הָיוּ חֲמֵשֶׁת רְבָעִים מְצוּמְצָמִין לֹא בְדָא. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי אָבוּנָא לֹא עַל הָדָא אִתְאֲמַרַת. אֶלָּא עַל הָדָא דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מְדוּמָּע פְּטוּר מִן הַחַלָּה. סָפֵק מְדוּמָּע וְהַנֶּאֱכָל מִשּׁוּם דִּימּוּעַ חַייָב בַּחַלָּה עָלֶיהָ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי אָבוּנָא הָדָא דְאִיתְמַר כְּשֶׁהָיוּ יוֹתֵר מֵחֲמֵשֶׁת רְבָעִים אֲבָל אִם הָיוּ חֲמֵשֶׁת רְבָעִים מְצוּמְצָמִין פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

ד **משנה**: עִיסָּה שֶׁתְּחִילָּתָהּ סוּפְּגָנִים וְסוֹפָהּ סוּפְּגָנִים פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. תְּחִילָּתָהּ עִיסָּה וְסוֹפָהּ סוּפְּגָנִים תְּחִילָּתָהּ סוּפְּגָנִים וְסוֹפָהּ עִיסָּה חַייֶבֶת בַּחַלָּה. וְכֵן הַקְּנוּבְקָאוֹת חַייָבוֹת. הַמְּעִיסָּה בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין וּבֵית הִלֵּל מְחַייְבִין. הַחֲלִיטָה בֵּית שַׁמַּי מְחַייְבִין וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין. חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ פָּטוּר לְמִכּוֹר בַּשּׁוּק חַייָב.

הלכה: הָדָא אִיתָא שָׁאֲלַת לְרִבִּי מָנָא בְּגִין דַּאֲנָא בָּעֵייָא לְמֵיעְבַּד אִצְטְרוּתִי אִטְרֵי מָהוּ דְּיִנְסְבֻנָּה וּתְהֵא פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. אָמַר לָהּ לָמָּה לֹא. אָתָא שְׁאִיל לְאָבוּי. אָמַר לֵיהּ אָסוּר שֶׁמָּא תִּימְלֹךְ לַעֲשׂוֹתָהּ עִיסָּה.

וְכֵן הַקְּנוּבְקָאוֹת חַייָבוֹת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר קְרֶמְבִּיטַס. רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲגוּל בְּשֵׁם חִזְקִיָּה אָמַר בּוּקְרְלְטָא שֶׁלֹּא תֹּאמַר הוֹאִיל וְהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירָהּ לְסוֹלְתָהּ תְּהֵא פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא עִיסַּת מַבְרִין חַייֶבֶת בַּחַלָּה. שֶׁלֹּא תֹּאמַר הוֹאִיל וְהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירָהּ לְסוֹלְתָהּ תְּהֵא פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

רַב אָמַר עִיסַּת כּוּתָח חַייֶבֶת בַּחַלָּה. אָמַר רִבִּי בּוּן שֶׁמָּא תִּימְלֹךְ לַעֲשׂוֹתָהּ חַרָרָה לְבָנָה. אָמַר רִבִּי מָנָא צְרִיכִין אָנוּ מִכְרְזִין בְּאִילֵּין דְּעָבְדִין עָבִיצִין דַּייאוּן עָבְדוֹן לוֹן פָּחוֹת מִכְּשִׁיעוּר דְּאִינּוּן סָבְרִין שֶׁהִיא פְּטוּרָה וְהִיא חַייֶבֶת.

תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אָמַר מְשׁוּם אָבִיו אִי זוֹ הִיא הַמְּעִיסָּה הַנּוֹתֶנֶת חֹמֶץ לְתוֹךְ קֶמַח. חֲלִיטָה קֶמַח לְתוֹךְ חֹמֶץ.

אַתָּה חֲמִי נָחְלְטָה כָּל צוֹרְכָהּ בֵּית שַׁמַּי מְחַייְבִין. לֹא נָחְלְטָה כָּל צוֹרְכָהּ בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם חִזְקִיָּה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָא שְׁנֵי תַלְמִידִים שָׁנוּ אוֹתָהּ. רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עַל הַדָּבָר הַזֶּה הָלַכְתִּי אֶצֶל רִבִּי הוֹשַׁעְיָא רוֹבָא לְקַיְסָרִין וְאָמַר לִי שְׁנֵי תַלְמִידִים שָׁנוּ אוֹתָהּ.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה אֶלָּא הַנֶּאֱפֶה בַּתַּנּוּר חַייָב. בְּאֵילֶפֶס וּבְקֻדֵּירָה פָּטוּר.

אִי זֶהוּ חָלוּט בָּרוּר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא כָּל שֶׁהָאוּר מְהַלֵּךְ תַּחְתָּיו. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ הָאוּר מְהַלֵּךְ תַּחְתָּיו מִכֵּיוָן שֶׁהוּא עָתִיד לַעֲשׂוֹתוֹ בָּצֵק חַייָב בַּחַלָּה. קֶמַח

קָלִי שֶׁעָשָׂאוֹ בָּצֵק חַיָּיב בַּחַלָּה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְהוּא שֶׁאָפָיָין.

חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ פָּטוּר דִּכְתִיב רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם וְלֹא שֶׁלְּהֶקְדֵּשׁ. לְמִכּוֹר בַּשּׁוּק חַיָּיב. לֹא בְדַעְתּוֹ הַדָּבָר תָּלוּי. בְּדַעַת הַלְקוּחוֹת הַדָּבָר תָּלוּי. שֶׁמָּא יִמְצָא הַלְקוּחוֹת וְנִטְבְּלוּ מִיַּד.

ה משנה: נַחְתּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁאוֹר לְחַלֵּק חַיָּיב בַּחַלָּה וְנָשִׁים שֶׁנָּתְנוּ לְנַחְתּוֹם לַעֲשׂוֹת לָהֶם שְׁאוֹר אִם אֵין בְּשֶׁל אַחַת מֵהֶן כְּשִׁיעוּר פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. עִיסַּת הַכְּלָבִים בִּזְמָן שֶׁהָרוֹעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה וּמְעָרְבִין בָּהּ וּמִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ וְנַעֲשֵׂית בְּיוֹם טוֹב וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. וְאִים אֵין הָרוֹעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּהּ אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה וְאֵין מְעָרְבִין בָּהּ וְאֵין מִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ וְאֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ וְאֵין מְזַמְּנִין עָלֶיהָ וְאֵינָהּ נַעֲשֵׂית בְּיוֹם טוֹב וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מִטָּמֵא טוּמְאַת אוֹכְלִין.

הלכה: הַמְמָרֵיחַ כִּרְיוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר נִטְבַּל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לֹא נִטְבַּל. מָתִיב רִבִּי יוֹחָנָן לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהָתַנִּינָן וְכֵן נָשִׁים שֶׁנָּתְנוּ לְנַחְתּוֹם לַעֲשׂוֹת לָהֶן שְׁאוֹר אִם אֵין בְּשֶׁלְּאַחַת מֵהֶן כְּשִׁיעוּר פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. וְאֵין בְּשֶׁלְּכוּלְּהֶן כְּשִׁיעוּר. אָמַר לֵיהּ שַׁנְיָיא הִיא שֶׁכֵּן הָעוֹשֶׂה עִיסָּה עַל מְנָת לְחַלְּקָהּ בְּצֵק פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. אָמַר לֵיהּ וְהָתַנִּינָן נַחְתּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁאוֹר לְחַלֵּק חַיָּיב בַּחַלָּה. אָמַר לֵיהּ לֹא תְתִיבֵינִי נַחְתּוֹם. נַחְתּוֹם לֹא בְדַעְתּוֹ הַדָּבָר תָּלוּי בְּדַעַת הַלְקוּחוֹת הַדָּבָר תָּלוּי. שֶׁמָּא יִמְצָא לְקוּחוֹת וְהוּא חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ עִיסָּה. אָמַר לֵיהּ וְהָתַנִּינָן חוֹרֵי הַנְּמָלִים שֶׁלָּנוּ בְּצַד הָעֲרֵימָה חַיֶּבֶת חֲרֵי אֵילּוּ חַיָּיבִין. הָא בְצַד עֲרֵימָה פְּטוּרָה פְּטוּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹנָה אָמַר (לוֹ) רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא אָמַר וְהֵן [שֶׁגָּרְרוּ רָאשֵׁי] שִׁבָּלִים.

מָתִיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְרִבִּי יוֹחָנָן וְהָתַנִּינָן הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ וּגְמָרָן הַגִּיזְבָּר וְאַחַר כָּךְ פָּדָיָין פְּטוּרִין. חֲרֵי גִיזְבָּר כְּאַחַר הוּא וְאַתְּ אָמַרְתָּ מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. אָמַר לֵיהּ תִּיפְתָּר כְּמָאן דְּאָמַר גִּיזְבָּר כְּבַעֲלִים וּדְלֹא כְרִבִּי יוֹסֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר הוּא גִּיזְבָּר הוּא אַחֵר.

רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין בָּעֵי וַאֲפִילּוּ יֵשׁ בְּשֶׁלְּאַחַת מֵהֶן כְּשִׁיעוּר יֵעָשֶׂה כְּדָבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְיִהֵא פָּטוּר מִן הַחַלָּה. דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יוֹנָה רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אַף בְּמַה שֶׁבְּלָגִין לֹא נִטְבַּל מִפְּנֵי שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחֲזִיר לְדָבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ.

אֵיזֶהוּ עִיסַּת כְּלָבִים רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר כָּל שֶׁעֵירֵב בָּהּ מוּרְסָן.

מַתְנִיתָא אָמְרָה בִּזְמָן שֶׁהָרוֹעִין אוֹכְלִין מִמֶּנָּהּ. פְּעָמִים שֶׁאֵין הָרוֹעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר כָּל שֶׁעָשָׂה כָּעְכִין וְתַנּוּר כֵּן עֲשָׂאָן כָּעְכִין חַיֶּבֶת עֲשָׂאָהּ לִימּוּדִין פְּטוּרָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם שְׁמוּאֵל רִבִּי אִמִּי בְשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רוֹבָא אֲפִילּוּ עֲשָׂאָהּ קָלוֹסְקִין. וְהָתַנִּינָן אִם אֵין הָרוֹעִין אוֹכְלִין מִמֶּנָּהּ. תִּיפְתָּר שֶׁעֲשָׂאָהּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ הָרוֹעִים מִמֶּנָּהּ.

וְנַעֲשֵׂית בְּיוֹם טוֹב. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר דְּתַנֵּי אֵין עוֹשִׂין מִיּוֹם טוֹב לְמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב. וְהָתַנֵּי מְמַלְּאָה אִשָּׁה קְדֵירָה בָּשָׂר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל מִמֶּנָּהּ אֶלָּא חֲתִיכָה אַחַת. קוּמְקוּם חַמִּין אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹתֶה מִמֶּנּוּ אֶלָּא כוֹס אֶחָד. אֲבָל לְאוֹפוֹת אוֹתָהּ אֵינָהּ אוֹפָה אֶלָּא צוֹרְכָהּ. דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מְמַלְּאָה הִיא אִשָּׁה אֶת הַתַּנּוּר פַּת מִפְּנֵי שֶׁהַפַּת יָפָה בְּשָׁעָה שֶׁהַתַּנּוּר מָלֵא.

תַּנֵּי מַצָּה גְּזוּלָה אָסוּר לְבָרֵךְ עָלֶיהָ. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה עַל שֵׁם וּבוֹצֵעַ בֵּרֵךְ נֹאַץ יי. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא דְתֵימָר בַּתְּחִילָּה אֲבָל בַּסּוֹף לֹא דָמִים הוּא חַיָּיב לוֹ. רִבִּי יוֹנָה אָמַר אֵין עֲבֵירָה מִצְוָה. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר אֵין מִצְוָה עֲבֵירָה. אָמַר רִבִּי הִילָא אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אִם עֲשִׂיתָן כְּמִצְוָתָן הֵן מִצְוֹת וְאִם לָאו אֵינָן מִצְוֹת.

ו משנה: הַחַלָּה וְהַתְּרוּמָה חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחוֹמֶשׁ וָאֲסוּרָה לְזָרִים וְהֵן נִכְסֵי כֹהֵן וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה וּטְעוּנִין רְחִיצַת יָדַיִם וְרַגְלַיִם וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ וְאֵינָן נִיטָּלִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּמֵא אֶלָּא מִן הַמּוּקָּף וּמִן הַדָּבָר הַגָּמוּר. הָאוֹמֵר כָּל גּוֹרְנִי תְרוּמָה וְכָל עִיסְתִּי חַלָּה לֹא אָמַר כְּלוּם עַד שֶׁיְּשַׁיֵּיר מִקְצָת.

הלכה: רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי רִבִּי חָנִין בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק חַלָּה חוּלִין הוּא הָיִיתִי אוֹמֵר מוּתָּר לְגַלְגֵּל בָּהֶן. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר הַחַלָּה וְהַתְּרוּמָה חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחוֹמֶשׁ.

עֶשֶׂר מִצְוֹת אָדָם עוֹשֶׂה עַד שֶׁלֹּא יֹאכַל פְּרוּסָה מִשּׁוּם לֹא תַחֲרוֹשׁ. בַּל תִּזְרַע בַּל תַּחְסוֹם. לְקֶט שִׁכְחָה וּפֵיאָה. תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְחַלָּה. רִבִּי יִצְחָק כַּיְדוּ אָתֵי מֵיסַב לְיָדוֹי הוּא פָּשַׁט עֲשָׂרְתֵי אֶצְבָּעָתֵיהּ וְאָמַר חֲרֵי קַיֶּימְתִּי עֶשֶׂר מִצְוֹות.

חַלָּה עַל הַכֹּל תְּרוּמָה עַל הַכֹּל. תְּרוּמָה לַיי זֶה שֵׁם הַמְיוּחָד. מְנַיִין שֶׁלֹּא עָשָׂה כְּלוּם עַד שֶׁיְּשַׁיֵּיר מִקְצָת תַּלְמוּד לוֹמַר מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָל רֵאשִׁית.

פרק ב

א משנה: פֵּירוֹת חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ חַיָּבִין בְּחַלָּה. יָצְאוּ מִכָּאן לְשָׁם רִבִּי לְעָזָר מְחַיֵּיב וְרִבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר. עָפָר חוּצָה לָאָרֶץ הַבָּא בִּסְפִינָה לָאָרֶץ חַיָּיב בְּמַעְשְׂרוֹת וּבִשְׁבִיעִית. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁהַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת. עִיסָּה שֶׁנִּילּוֹשָׁה בְּמֵי פֵּירוֹת חַיֶּבֶת בְּחַלָּה וְנֶאֱכֶלֶת בְּיָדַיִם מְסוֹאָבוֹת. הָאִשָּׁה

יוֹשֶׁבֶת וְקוֹצָה חַלָּתָהּ עֲרוּמָה מִפְּנֵי שֶׁהִיא יְכוֹלָה לְכַסּוֹת עַצְמָהּ אֲבָל לֹא הָאִישׁ.

הלכה: פֵּירוֹת חוּצָה לָאָרֶץ כול׳. כְּתִיב אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה. שָׁמָּה אַתֶּם חַיָּבִין. אֵין אַתֶּם חַיָּבִין חוּץ לָאָרֶץ. תַּנֵּי זוֹ דִבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אֲבָל דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה פֵּירוֹת חוּץ לָאָרֶץ שֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר וְרִבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּיב. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר לֶחֶם הָאָרֶץ. לֹא לֶחֶם חוּץ לָאָרֶץ. מָה טַּעֲמָא דְּרִבִּי עֲקִיבָה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה. שָׁמָּה אַתֶּם חַיָּבִין בֵּין בְּפֵירוֹת הָאָרֶץ בֵּין בְּפֵירוֹת חוּץ לָאָרֶץ.

מָה מְקַיֵּים רִבִּי אֱלִיעֶזֶר טַעֲמָא דְּרִבִּי עֲקִיבָה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי עֲקִיבָה אֶת רִבִּי לְיֵעֶזֶר אֵין אַתְּ מוֹדֵי לִי בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ וּמָצְאוּ קֶמָחִין וּסְלָתוֹת שֶׁהֵן חַיָּבִין בְּחַלָּה. וְלָאוּ גִּידּוּלֵי פְטוֹר הֵן וְהוּא מְקַבֵּל מִינֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי תְּמִיהָנִי אִיךְ רִבִּי עֲקִיבָה מוֹתִיב אֶת רִבִּי לְיֵעֶזֶר וְהוּא מְקַבֵּל מִינֵיהּ. תַּמָּן עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסוּ לָהּ לְמַפְרִיעָה יָרְשׁוּ דְּאָמַר רִבִּי הוּנָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן לְזַרְעֲךָ אִתֵּן אֵין כְּתִיב כָּאן אֶלָּא לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי כְּבָר נָתַתִּי.

מָה מְקַיֵּים רִבִּי עֲקִיבָה טַעֲמָא דְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר לֶחֶם הָאָרֶץ. בִּסְפִינָה שֶׁנִּכְנְסָה לָאָרֶץ. אִם קֵירְמוּ פָנֶיהָ מִן הַחוּט וְלִפְנִים חַיֶּבֶת. מִן הַחוּט וְלַחוּץ פְּטוּרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה הִיא סְפִינָתָא הִיא עִיסַּת הַגּוֹי הִיא הַכְנָסָתָן שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר קֵרִימָה בַּתַּנּוּר. מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי עֲקִיבָה בְּהַכְנָסָתָן לָאָרֶץ שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר קֵרִימָה בַּתַּנּוּר. מִן מָה דְּרִבִּי עֲקִיבָה מָתִיב לְרִבִּי לְיֵעֶזֶר וְהוּא מְקַבֵּל מִינֵיהּ.

רִבִּי יוֹנָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ וּמָצָא קֶמָח לֵחָה מַהוּ שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה מִשּׁוּם חָדָשׁ. אָמַר לֵיהּ לָמָּה לֹא. עַד כְּדוֹן לֵחָה אֲפִילוּ יְבֵישָׁה. אָמַר לֵיהּ אֲפִילוּ יְבֵישָׁה אֲפִילוּ קְצוּרָה. מֵעַתָּה אֲפִילוּ חִטִּין בָּעֲלְיָיה. כָּךְ אֲנִי אוֹמֵר לֹא יֹאכְלוּ יִשְׂרָאֵל מַצָּה בְּלֵילֵי הַפֶּסַח. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מִן דְּנַפְקוֹת תָּהִית דְּלֹא אָמְרַת לֵיהּ שַׁנְיָיה הִיא שֶׁמִּצְוות עֲשֵׂה דּוֹחֶה לְמִצְוות לֹא תַעֲשֶׂה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה דּוּ אָמַר מִצְוַת עֲשֵׂה דּוֹחֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ כְּתוּבָה בְּצִידָּהּ נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי דּוּ אָמַר אֵין מִצְוַת עֲשֵׂה דּוֹחֶה לְמִצְוָה בְּלֹא תַעֲשֶׂה אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה כְּתוּבָה בְּצִידָּהּ מַה שֶׁיְּהוּ תַּגָּרֵי גּוֹיִם מוֹכְרִין לָהֶ[ם] וּכְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר כָּל בִּיאוֹת שֶׁנֶּאֶמְרוּ בַּתּוֹרָה לְאַחַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה נֶאֶמְרוּ שֶׁבַע שֶׁכִּיבְּשׁוּ וְשֶׁבַע שֶׁחִילְקוּ. הָתִיב רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא וְהָכְתִיב וַיַּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח. לֹא בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר. הָתִיב רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי וְהָכְתִיב מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעֵינֵי כָל מִצְרַיִם. לֹא בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר.

יָצְאוּ מִכָּאן לְשֵׁם רִבִּי לְיֵעֶזֶר מְחַיֵּיב וְרִבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר. אָמְרוּ רִבִּי לְיֵעֶזֶר מִן אַתְרֵיהּ וְרִבִּי עֲקִיבָה מִן אַתְרֵיהּ. רִבִּי לְיֵעֶזֶר מִן אַתְרֵיהּ מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר לֶחֶם הָאָרֶץ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא. רִבִּי עֲקִיבָה מִן אַתְרֵיהּ מָה טַּעֲמָא דְּרִבִּי עֲקִיבָה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה. שָׁמָּה אַתֶּם חַיָּבִין. וְאֵין אַתֶּם חַיָּבִין חוּץ לָאָרֶץ.

רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה בְּמַחְלוֹקֶת. כָּל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף רַגְלֵיכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה. אֵין בְּכָלָל אֶלָּא מַה שֶּׁבִּפְרָט וּכְרִבִּי יוּדָה. מֵתִיבִין לְרִבִּי יוּדָה אִם בִּסְפָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָכְתִיב מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה וְעַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר פְּרָת כָּל אֶרֶץ הַחִתִּים וְעַד הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָן לִסְפָרֵי יִשְׂרָאֵל תְּנֵיהוּ עִנְיָן לִסְפָרֵי חוּץ לָאָרֶץ. מֵעַתָּה מַה שֶּׁהָיָה דָוִד הוֹלֵךְ וּמְכַבֵּשׁ בַּאֲרָם נַהֲרַיִם וּבַאֲרָם צוֹבָה יְהוּ חַיָּבִין בְּחַלָּה. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהָיָה דָוִד מַנִּיחַ סְפָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמְכַבֵּשׁ סְפָרֵי חוּץ לָאָרֶץ.

הָוֹו בָּעֵי מֵימַר מָה דְּאָמַר תַּמָּן חַיָּיב אוֹף הָכָא חַיָּיב. מָה דְּאָמַר תַּמָּן פָּטוּר אוֹף הָכָא פָּטוּר. אֲפִילוּ כְּמָאן דְּאָמַר תַּמָּן פָּטוּר הָכָא חַיָּיב. כֵּינָן שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל נִתְחַיְּבוּ. כְּתִיב הוּא הֵשִׁיב אֶת גְּבוּל יִשְׂרָאֵל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד יָם הָעֲרָבָה כִּדְבַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶּן אֲמִתַּי הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגַּת הַחֵפֶר. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא חַד אָמַר כָּל מָה שֶׁכִּיבֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ כִּיבֵּשׁ זֶה. וְחָרָנָה אָמַר יוֹתֵר מִמָּה שֶׁכִּיבֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ כִּיבֵּשׁ זֶה. תַּנָּא רִבִּי סִידוֹר מְסַיְּעֵי לְרִבִּי מָנָא יָמִים קַלִּים עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ.

עָפָר חוּץ לָאָרֶץ שֶׁבָּא לִסוּרְיָא נַעֲשֶׂה כְּסוּרְיָא. יָצָא מִשָּׁם לְכָאן נִתְחַיֵּיב.

אָמַר רִבִּי יוּדָה אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁהַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת. אָמַר רִבִּי חַגַּיי רִבִּי יוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר בְּמַיִם לְפִי שֶׁאֵין בָּהֶן מַמָּשׁ. אָמַר רִבִּי אָבִין לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא מִחְלְפָא שִׁיטָתֵיהּ. לֹא הָיְתָה אֶת הַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת כְּמִי שֶׁהַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת. לֹא הָיְתָה סְפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת מַעְשְׂרוֹתֶיהָ מֻהֲלָכָה תּוֹרְמִין מִמֶּנָּה עַל עֶצֶיךָ שֶׁאֵין נָקוּב וּמֵעֶצֶיךָ שֶׁאֵין נָקוּב עָלֶיהָ. כְּהָדָא דְתַנֵּי עֶצֶיךָ שֶׁאֵינוֹ נָקוּב מַעְשְׂרוֹתָיו מֻהֲלָכָה וּתְרוּמָתוֹ אֵינָהּ מְדַמַּעַת וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו חוֹמֶשׁ. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר הַקּוֹנֶה עֶצֶיךָ נָקוּב בְּסוּרְיָא אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קָנָה עָפָר שֶׁתַּחְתָּיו וְקַרְקַע שֶׁעַל גַּבָּיו קָנָה לְחַיְּבוֹ לְמַעְשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית אֲפִילוּ נָתוּן עַל גַּבֵּי שְׁתֵּי יְתִידוֹת. אַף רִבִּי יוּדָה מוֹדֵי בָּהּ. מָה בֵּינוֹ לְבֵין הַסְּפִינָה. סְפִינָה עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת וְזֶה בִּמְקוֹמוֹ הוּא.

רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה אָמַר דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּירְתוֹתָא הִיא דְּתַנִּינָן תַּמָּן רִבִּי לָעְזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּירְתוֹתָא אוֹמֵר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ פָּסַל אֶת כּוּלָּהּ. וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר מָה פְּלִיגִין. בְּשֶׁהוּכְשָׁרָה וְאַחַר כָּךְ נִילוֹשָׁה שֶׁמֵּי פֵּירוֹת מְחוּוָּרִין לְהַכְשִׁיר. אֲבָל אִם נִילוֹשָׁה וְאַחַר כָּךְ הוּכְשָׁרָה אֵין מֵי פֵּירוֹת מְחוּוָּרִין לְהַכְשִׁיר. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר תַּמָּן

אֵין מֵי פֵּירוֹת מְחוּוָּרִין לְטוּמְאָה מוֹדֵי הוּא הָכָא שְׁמֵי פֵּירוֹת מְחוּוָּרִין לַחֲלָה.

רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אֵין לָךְ מְחוּוָּר אֶלָּא שִׁבְעַת הַמַּשְׁקִין בִּלְבַד. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי מָה אִיתְאֲמַרַת לַחֲלָה לְטוּמְאָה. אֵין תֵּימַר לַחֲלָה כָּל שֶׁכֵּן לְטוּמְאָה. אֵין תֵּימַר לְטוּמְאָה הָא לַחֲלָה לֹא. רִבִּי יוֹנָה פְּשִׁיטָא לֵיהּ לַחֲלָה כָּל שֶׁכֵּן לְטוּמְאָה. רִבִּי יוֹנָה כְּדַעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה תַּנֵּי דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי תַּנֵּי דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר נֶאֱמַר כָּאן חַלָּה. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן חַלַּת לֶחֶם שֵׂעֹרִים. מָה חַלָּה שֶׁנֶּאֱמְרָה לְהַלָּן עֲשׂוּיָה בְשֵׂעֹרִים. אַף חַלָּה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן עֲשׂוּיָה בְשֵׂעֹרִים. וְשֵׂעֹרִים אֶחָד מִשִּׁבְעַת הַמַּשְׁקִין הוּא.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שַׁבְּתַי רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לַחֲלָה וְלִנְטִילַת יָדַיִם אָדָם מְהַלֵּךְ אַרְבַּעַת מִילִין. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה הֲדָא דַתֵּימַר לְפָנָיו אֲבָל לְאַחֲרָיו אֵין מַטְרִיחִין עָלָיו.

שׁוֹמְרֵי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּיסִין מַה אַתְּ עָבֵד לוֹן כְּלְפָנֵיהֶן כִּלְאַחֲרֵיהֶן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הֲדָא הָאִשָּׁה יוֹשֶׁבֶת וְקוֹצָה חַלָּתָהּ עֲרוּמָה. וַהֲדָא אִשָּׁה לֹא בְתוֹךְ בֵּיתָהּ יוֹשֶׁבֶת וְתֵימַר אֵין מַטְרִיחִין עָלָיו. וְהָכָא אֵין מַטְרִיחִין עָלָיו.

תַּנֵּי הַמַּיִם שֶׁלְּפָנֵי הַמָּזוֹן רְשׁוּת וְשֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן חוֹבָה. אֶלָּא שֶׁבָּרִאשׁוֹנִים נוֹטֵל וּמַפְסִיק. וּבַשְּׁנִיִּים נוֹטֵל וְאֵינוֹ מַפְסִיק. מַהוּ מַפְסִיק. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר נוֹטֵל וְשׁוֹנֶה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי נוֹטֵל וְשׁוֹנֶה וְאַתְּ אָמַרְתְּ רְשׁוּת. אֵין דְּבָעֵי מֵימַר אַרְבַּעַת מִילִין וְאַתְּ אָמַרְתְּ רְשׁוּת.

אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי עַל הָרִאשׁוֹנִים נֶאֱכַל בְּשַׂר חֲזִיר. וְעַל הַשְּׁנִיִּים יָצָאת אִשָּׁה מִבֵּיתָהּ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁנֶּהֱרְגוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ נְפָשׁוֹת.

הָדָא אָמְרָה עֲגָבוֹת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם עֶרְוָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר לְבָרְכָה אֲבָל לְהַבִּיט כָּל שֶׁהוּא אָסוּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי הַמִּסְתַּכֵּל בַּעֲקִיבָהּ שֶׁלְּאִשָּׁה כְּמִסְתַּכֵּל בְּבֵית הָרֶחֶם. וְהַמִּסְתַּכֵּל בְּבֵית הָרֶחֶם כְּיִלּוּד בָּא עָלֶיהָ. שְׁמוּאֵל אָמַר קוֹל בְּאִשָּׁה עֶרְוָה מַה טַעַם וְהָיָה מִקּוֹל זְנוּתָהּ וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ וְגוֹ׳.

רַב הוּנָא אָמַר עוֹמֵד הוּא אָדָם עַל הַצּוֹאָה וּמִתְפַּלֵּל וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בַּצּוֹאָה. יָשַׁב וְלֹא קִינַּח אָסוּר. אָמַר רִבִּי מָנָא אַף עַל גַּב דְּלֹא אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָדָא מֵילְתָא אָמַר עוֹמֵד הוּא אָדָם עַל גַּבֵּי צוֹאָה וּמִתְפַּלֵּל וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בַּצּוֹאָה. יָשַׁב וְלֹא קִינַּח חֲרֵי בְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בַּצּוֹאָה.

ב משנה: מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִיסָּתוֹ בְּטָהֳרָה יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין וְאַל יַעֲשֶׂנָּה בְּטוּמְאָה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר יַעֲשֶׂנָּה בְּטוּמְאָה וְאַל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהוּא קוֹרֵא לַטְּמֵיאָה. לְזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְּשֵׁם וּלְזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְּשֵׁם. אֲבָל קִבִּים אֵין לָהֶן חַלָּה בְּשֵׁם. הָעוֹשֶׂה עִיסָּתוֹ קִבִּין וְנָגְעוּ זֶה בַּזֶּה פְּטוּרִין מִן הַחַלָּה עַד שֶׁיִּשּׁוֹכוּ. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף הָרוֹדֶה וְנוֹתֵן לַפָּל הַפָּל מְצָרְפָן.

הלכה: מָה פָּחוֹת מֵאַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה בְּטָהֳרָה. אַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין. אִי אַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה בְּטָהֳרָה יוֹתֵר מֵאַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי חִייָא בַּר וָוא כְּגוֹן קֵיסָרִין. וְקֵיסָרִין לָאו אַרְבַּעַת מִילִין הִיא. הָדָא אָמְרָה אַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה בְּטָהֳרָה יוֹתֵר מֵאַרְבַּעַת מִיל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין. רִבִּי אִמִּי הוֹרֵי בִּכְפַר שַׁמַּי לַעֲשׂוֹת עִיסָּה גְּדוֹלָה בְּטוּמְאָה. וַהֲלֹא אֵין שָׁם אַרְבַּעַת מִיל. מִכֵּיוָן דְּנָהֲרָא מַפְסִיק כְּמִי שֶׁיֵּשׁ שָׁם אַרְבַּעַת מִיל. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי עֲקִיבָה דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר יַעֲשֶׂנָּה בְּטוּמְאָה וְאַל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין. עִיסָּה גְּדוֹלָה הָיְתָה נוֹחַ הָיָה לוֹ לְהַלֵּךְ כַּמָּה וְלֹא לַעֲשׂוֹתָהּ קִבִּין.

מְחִלְפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. תַּמָּן הוּא אָמַר נוֹטֵל מִקֹּב חַלָּה וָקָא הוּא אָמַר הָכֵין. תַּמָּן לְשֶׁעָבַר בְּרַם הָכָא לְכַתְּחִילָּה.

רִבִּי יוֹנָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְהֵן שֶׁנָּשְׁכוּ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי הַכֹּל מְצָרֵף וְאֵין הַתַּנּוּר מְצָרֵף. וְאִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי הַתַּנּוּר מְצָרֵף וְאֵין הַכֹּל מְצָרֵף. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אִיתְּתֵיהּ מִדְּחִילְפֵּי נָשְׁכוּ כָּאן וְכָאן מְצָרֵף. לֹא נָשְׁכוּ כָּאן וְכָאן אֵינוֹ מְצָרֵף. מַתְנִיתָא כְּגוֹן אִילֵּין רִיפְתָּא דְּבָבֶל.

ג משנה: הַמַּפְרִישׁ חַלָּתוֹ קֶמַח אֵינָהּ חַלָּה וְגֶזֶל בְּיַד כֹּהֵן. הָעִיסָּה עַצְמָהּ חַייֶבֶת בַּחַלָּה. וְהַקֶּמַח אִם יֵשׁ בּוֹ כְּשִׁיעוּר חַייֶבֶת בְּחַלָּה וַאֲסוּרָה לַזָּרִים דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֶׂה וּקְפָשָׁהּ זָקֵן וָר אָמַר לָהֶן אַף הוּא קִלְקֵל לְעַצְמוֹ וְתִקֵּן לְאַחֵר. חֲמִשָּׁה רְבָעִים קֶמַח חַייְבִין בְּחַלָּה הֵן וְסוּפָּן וּמוּרְסָן חֲמִשָּׁה רְבָעִים חַייְבִין. נִיטָּל מוּרְסָן מִתּוֹכָן וְחָזַר לְתוֹכָן הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין. שִׁיעוּר הַחַלָּה אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. הֶעוֹשֶׂה עִיסָּה לְעַצְמוֹ וְהֶעוֹשֶׂה לְמִשְׁתֶּה בְנוֹ אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. נַתְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמִכּוֹר לַשּׁוּק וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לְמִכּוֹר בַּשּׁוּק אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. נִיטְמֵאת עִיסָּה שׁוֹגֶגֶת אוֹ אֲנוּסָה אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה נִטְמֵאת מֵזִידָה אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׂכָּר. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא כְּיצַד עִיסָּה טְהוֹרָה וְעִיסָּה טְמֵיאָה נוֹטֵל כְּדֵי חַלָּה מֵעִיסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ וְנוֹתֵן פָּחוֹת מִכְּבִיצָּה בְּאֶמְצַע כְּדֵי שִׁיטּוֹל מִן הַמּוּקָּף. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

הלכה: אָמַר לָהֶן אַף הוּא קִלְקֵל לְעַצְמוֹ וְתִקֵּן לָאֲחֵרִים. קִלְקֵל לְעַצְמוֹ דָּאֲכָלָהּ וְאִיתְעֲנַשׁ וְתִקֵּן לָאֲחֵרִים דְּאִינּוּן אָכְלִין וְתָלֵיי בֵּיהּ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי תִּיקֵּן לְעַצְמוֹ וְקִילְקֵל לָאֲחֵרִים. תִּיקֵּן לְעַצְמוֹ מִכָּל מָקוֹם אֲכָלָהּ. וְקִילְקֵל לָאֲחֵרִים דְּאִינּוּן סָבְרִין מֵימַר שֶׁהוּא פָטוּר וְהִיא חַייֶבֶת.

רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי קַב טִיבְּרָנִי חַייֵב בְּחַלָּה. חַד חֲלִיטָר שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵיזִיל עֲבִיד אַרְבַּע וּפְלִיג. וְיֹאמַר לֵיהּ תְּלָתָא וּפְלִיג. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קַבַּיָּא בְּאַתְרֵיהוֹן רוֹבְעָיָא אִזְדְּרִעוּן וְיֹאמַר לֵיהּ חֲמִשָּׁה פָּרָא צִיבְחָד. שְׁלֹא יָבוֹא לִידֵי סָפֵק חִיּוּב חַלָּה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דֶּרֶךְ עִיסָּה שָׁנוּ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּרְבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הִיא. דִּרְבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ דָּגָן כְּשִׁיעוּר. תַּלְמִידוֹ דְּרִבִּי חִיָּיה רוֹבָא בַּר לוֹלִיתָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אָמַר רִבִּי מָנָא אַף עַל גַּב דְּלֹא אָמַר רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי הָדָא מֵילְתָא אָמַר דִּכְוָותָהּ דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דֶּרֶךְ עִיסָּה שָׁנוּ. וְכָאן מִכְּיָון שֶׁנִּיטַּל מוּרְסָנָן וְחָזַר לְתוֹכָן אֵין זֶה דֶּרֶךְ עִיסָּה.

תַּנֵּי אָמַר רִבִּי יוּדָה מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ בַּעַל הַבַּיִת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. וְנִחְתּוֹם אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אֶלָּא שֶׁהַנַּחְתּוֹם עֵינוֹ יָפָה בְּעִיסָּתוֹ וּבַעַל הַבַּיִת יָפָה בְּעִיסָּתוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא מִשֵּׁם (הוּא זֶה) וְלֹא מִשַּׁעַם זֶה. אֶלָּא וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי לְאַהֲרוֹן הַכֹּהֵן עֲשֵׂה שֶׁיִּינָּתְנוּ לַכֹּהֵן בִּכְהוּנָתוֹ. אֶלָּא שֶׁהַנַּחְתּוֹם עִיסָּתוֹ מְרוּבָּה וְיֵשׁ בָּהּ כְּדֵי מַתָּנָה לַכֹּהֵן וּבַעַל הַבַּיִת עִיסָּתוֹ מְעוּטָה וְאֵין בָּהּ כְּדֵי מַתָּנָה לַכֹּהֵן.

וְהָתַנֵּינָן הָעוֹשֶׂה עִיסָּה לְעַצְמוֹ וְהָעוֹשֶׂה לְמִשְׁתֶּה בְּנוֹ אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. שֶׁלֹּא תַחְלוֹק לְעִיסַּת בַּעַל הַבַּיִת. וְהָתַנֵּינָן וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לְמְכוֹר בַּשּׁוּק אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה בְּשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לְבֵיתָהּ עֵינָהּ רָעָה בְעִיסָּתָהּ. בְּשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לְמְכוֹר בַּשּׁוּק עֵינָהּ יָפָה בְעִיסָּתָהּ. אָמַר רִבִּי מַתְנִיתָא בְּלִימוּדֶת לִהְיוֹת מַפְרֶשֶׁת אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֲבָל בְּלִימוּדֶת לִהְיוֹת מַפְרֶשֶׁת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה נִיתְּנֵי כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא הַחוֹטֵא נִשְׂכָּר.

וְאֵין הַבַּיִת מִצְטָרֵף. דָּבָר שֶׁהוּא מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ אֵין הַבַּיִת מִצְטָרֵף וּשְׁאֵין מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ הַבַּיִת מִצְטָרֵף. עִיסָּה טְמֵיאָה עִיסָּה טְהוֹרָה עָשׂוּ כְדָבָר שֶׁהוּא מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ.

וְעִיסָּתָהּ חַלָּה. אֲבָל בְּעִיסָּה שְׁנִיָּיה אֵין לַשֵּׁינִי מַגַּע אֶצֶל הַטֵּבֶל.

תַּנֵּי רִבִּי לַעְאִי אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי לְיעֶזֶר תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בְּלַח. כֵּיצַד כָּבַשׁ זֵיתִין בְּטוּמְאָה וְהוּא מְבַקֵּשׁ לְתוֹרְמָן בְּטָהֳרָה מֵבִיא מַשְׁפֵּךְ שֶׁאֵין בְּפִיו כְּבֵיצָה וּמְמַלֵּא אוֹתוֹ זֵתִים וְנוֹתְנוֹ עַל פִּי חָבִית. וְנִמְצָא תוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. לָמָּה לִי פָּחוֹת מִכְּבֵיצָה. אֲפִילוּ כְּבֵיצָה וְלֹא פֵּירוּרִין אִינּוּן. שֶׁלֹּא לְטַמְּאוֹת זֵיתִים הָרְבֵּה. אָמְרוּ לוֹ אֵין לָךְ קָרוּי לַח אֶלָּא יַיִן וְשֶׁמֶן בִּלְבַד. הֵיךְ עֲבִידָא קוֹרָה אַחַת לִשְׁתֵּי בוֹרוֹת. שְׁתֵּי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד. [נִיחָא קוֹרָה אַחַת לִשְׁנֵי בוֹרוֹת. אֶלָּא שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד] מִכְּיָון שֶׁנִּטְמָא מִקְצָתוֹ אֵין כּוּלּוֹ טָמֵא. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא תִּיפְתַּר שֶׁהָיָה בְּדַעְתּוֹ לַעֲשׂוֹתָן תְּפִיסָה אַחַת וְנִמְלַךְ וַעֲשָׂאָן שְׁתֵּי תְפִיסוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁנִּיטְמָא בְּשֶׁשִּׁילֶּה וּמִשֶּׁקִּיפֵּהּ שֶׁכְּבָר נִרְאֶה לְתוֹרְמָן בְּטָהֳרָה. אֲבָל אִם נִיטְמָא עַד שֶׁלֹּא שִׁילֶּה וְעַד שֶׁלֹּא קִיפֵּהּ אֵין שִׁילֶּה לֹא בְדָא. רִבִּי טָבִי רִבִּי יֹאשַׁיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי הֲלָכָה כְּרִבִּי לְעֶזֶר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה כְּרִבִּי לְיעֶזֶר. רִבִּי הוּנָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי לְיעֶזֶר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי לְיעֶזֶר. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵיהּ וְלֹא הוֹרֵי אָמַר תַּרְתֵּיי כָּל קֳבֵל תְּרֵי אִינּוּן. אָמְרִין לֵיהּ וְהָא רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן מוֹדֵי. אֲפִילוּ כֵן לֹא הוֹרֵי.

פרק ג

א **משנה:** הָאוֹכְלִין עֲרַאי מִן הָעִיסָּה עַד שֶׁתְּגַלְגֵּל בַּחִיטִּים וּתְטַמְטֵם בַּשְּׁעוֹרִים. גִּילְגְּלָהּ בַּחִיטִּים וְטִימְטְמָהּ בַּשְּׁעוֹרִין הָאוֹכֵל מִמֶּנָּהּ חַיָּיב מִיתָה. כֵּיצַד נוֹתֶנֶת אֶת הַמַּיִם מַגְבָּהַת חַלָּתָהּ וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא שָׁם חֲמֶשֶׁת רְבָעִים קֶמַח.

הלכה: אוֹכְלִין עֲרַאי מִן הָעִיסָּה כול׳. אָמַר רִבִּי חַגַּיי לֹא שָׁנוּ אֶלָּא עֲרַאי אֲבָל קֶבַע אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַעֲרִים לְפוֹטְרָהּ מִן הַחַלָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אִי מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם שֶׁאֲפִילוּ שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ מִקְּרָצוֹת מִכֵּיוָן שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירוֹ לְדָבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלַּאכְתּוֹ מוּתָּר. דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא [רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי זְעִירָה] בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אַף מָה שֶׁבְּלָגִין לֹא נִטְבָּל מִפְּנֵי שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירוֹ לְדָבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ.

וְהָדָא אָמְרָה מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִיסָּתוֹ בְּטָהֳרָה מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֹא בְדָא. הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר לְאָדָם לַעֲשׂוֹת עִיסָּתוֹ קְבִין.

וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים אַתְּ מְהַלֵּךְ בָּהֶן אַחַר הַטִּימְטוּם. עָשָׂה עִיסָּה מִן הַחִטִּים וּמִן הָאוֹרֶז אַחַר מִי אַתְּ מְהַלֵּךְ אַחַר הַגִּילְגּוּל אוֹ אַחַר הַטִּימְטוּם. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה חַלָּה כְּמִין גַּבְלוּל. מִשֶּׁתְּגַלְגֵּל בַּחִיטִּים וּתְטַמְטֵם בַּשְּׁעוֹרִין. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה מִשֶּׁתֵּעָשֶׂה גַּבְלוּלִין גַּבְלוּלִין. מָה וּפְלִיג. כָּאן לַהֲלָכָה. כָּאן לְדִבְרֵי תוֹרָה.

תַּנֵּי רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בַּתִּירָה אוֹמֵר מִשֶּׁתֵּעָשֶׂה מִקְרָצוֹת מִקְרָצוֹת. מָה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוּדָה בֶּן בַּתִּירָה כִּתְרוּמַת גּוֹרֶן כֵּן תְּרוּמַת גּוֹרֶן נִיטֶּלֶת מִן הַגָּמוּר אַף זוֹ נִיטֶּלֶת מִן הַגָּמוּר. מֵעַתָּה לִכְשֶׁתֵּאָפֶה. רִבִּי מַתַּנְיָה לֹא הוּקְשָׁה לִתְרוּמַת הַגּוֹרֶן אֶלָּא לִמְלֶאכֶת הָעִירּוּס בִּלְבַד.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּרִבִּי עֲקִיבָה הִיא. דְּתַנֵּינָן תַּמָּן הַנּוֹטֵל חַלָּה מִן הַקֵּב רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר חַלָּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינָהּ חַלָּה. כְּלוּם אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֶלָּא לְשֶׁעָבַר שֶׁמָּא כַּתְּחִילָּה נָן קַיָּימִין. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ יָרְדוּ לָהּ בְּשִׁיטַּת רִבִּי עֲקִיבָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא כֵּינָן שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת אֶת הַמַּיִם זוֹ הִיא רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם. דְּתַנֵּי מַעֲשֵׂר טֶבֶל שֶׁנִּתְעָרֵב בְּחוּלִין אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְאִם לָאו רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ אוֹמֵר יִקָּרֵא שֵׁם לְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁבּוֹ וְיַעֲלֶה בְּאַחַת וּמֵאָה. רִבִּי יַעֲקֹב גְּבוּלַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה הֲלָכָה כְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִפֶּה שֶׁלִּימְּדוּ אֶת הַכֹּהֲנוֹת הָדָא אָמְרָה אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ. מָה לִמְּדוּ אֶת הַכֹּהֲנוֹת חֲרֵי זֶה חַלָּה עַל

הָעִיסָּה הַזֹּאת וְעַל שְׂאוֹר הַמִּתְעָרֵב בָּהּ וְעַל הַקֶּמַח שֶׁנִּשְׁתַּיֵּיר בָּהּ וְעַל הַקֶּרֶץ שֶׁנִּיתַּן תַּחְתֶּיהָ לִכְשֶׁתַּעֲלֶה כּוּלָּהּ גּוּשׁ אֶחָד הוּקְדַּשׁ זֶה שֶׁבְּיָדֵי לְשֵׁם חַלָּה חוּץ מִן הַטָּמֵא שֶׁבָּהּ. וְאָמַר הוּא וְהַטָּמֵא שֶׁבָּהּ. וְיַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה. רִבִּי יוֹנָה אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל קַפּוֹדְקִיָּא וְחַד מִן רַבָּנִין חַד אָמַר כָּאן בְּשֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת. וְכָאן בְּשֶׁאֵין בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת מִכְּיוָן שֶׁהוּא זָקוּק לְהַעֲלוֹת כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי נִרְאִין דְּבָרִים בְּעַרְבֵי שַׁבָּתוֹת שֶׁזֶּה מֵבִיאָה וְזֶה מֵבִיאָה כְּמַפְרִישׁ מֵחִיּוּב עַל חִיּוּב. אֲבָל בְּחוֹל תִּיקָּנוּ בְּחַלָּה שֶׁתְּהֵא נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וּשֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָּף. שֶׁמָּא מִפְטוֹר עַל הַחִיּוּב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה לֹא מִסְתַּבְּרָא דִּלֹּא בְחוֹל. אֲבָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת צְרִיכָה לוֹמַר הֵיא וְהַטָּמֵא שֶׁבָּהּ. לָמָּה. עַד שֶׁלֹּא תֵעָשֶׂה גּוּשׁ אֶחָד הֵיא נִיטֶּלֶת לְשׁוּם חַלָּה. מִשֶּׁתֵּעָשֶׂה גּוּשׁ אֶחָד הֵיא קְדֵישָׁה לְשֵׁם חַלָּה. אִם אוֹמֵר אַתְּ חוּץ מִן הַטָּמֵא שֶׁבָּהּ נִמְצָא טֶבֶל טָמֵא מְעוּרָב בַּחַלָּה. מִתּוֹךְ שֶׁאַתְּ אוֹמֵר הוּא וְהַטָּמֵא שֶׁבָּהּ חוּלִּין טְמֵאִין הֵן. לֹא מוּטָב לְהַפְרִישׁ מִפְּטוֹר עַל חִיּוּב וְלֹא יֶהֱא טֶבֶל טָמֵא מְעוּרָב בַּחַלָּה. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֶבְדּוּמָא וְלֹא לְמַפְרִיעוֹ הִיא קְדֵישָׁה. מִכְּיוָן שֶׁהִיא קְדֵישָׁה לְמַפְרִיעָה כְּמַפְרֶשֶׁת מֵחִיּוּב עַל חִיּוּב.

לָמָּה לִי וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יֶהֱא שָׁם חֲמִשָּׁה רְבָעִים קֶמַח. אָמַר רִבִּי מַתְנְיָתָא קוֹדֶם שֶׁלֹּא לִמְּדוּ אֶת הַכֹּהֲנוֹת.

ב משנה: נִידְמְעָה עִיסָּתָהּ עַד שֶׁלֹּא גִילְגִּילָהּ פְּטוּרָה שֶׁהַמִּדּוּמָּע פָּטוּר וּמְשֻׁגְלְגָּלָה חַיֶּבֶת. נוֹלַד לָהּ סָפֵק טוּמְאָה עַד שֶׁלֹּא גִילְגְּלָהּ תִּיעָשֶׂה בְּטוּמְאָה וּמְשֻׁגִילְגָּלָה תִּיעָשֶׂה בְּטָהֳרָה.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹנָה תַּרְתֵּין מִילִּין תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיא רוֹבָא וְאִינּוּן פְּלִיגִין חָדָא עַל חָדָא. טֶבֶל מִנְיָנוֹ בְּחוּלִּין וְכָל הַסָּפֵק פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וּפוֹסֵל אֶת הַחוּלִּין מִלֵּעָשׂוֹת תְּרוּמָה. וְקַשְׁיָא אִם טֶבֶל מִמנוּ בְּחוּלִּין לָמָּה לִי פּוֹסֵל אֶת הַחוּלִּין מִלֵּעָשׂוֹתָן תְּרוּמָה. וְהָא מִנְיָנוֹ בִּתְרוּמָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה אוּף אֲנָן תַּנִּינָן תַּרְתֵּיהוֹן טֶבֶל מִנְיָנוֹ בְּחוּלִּין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אוֹכֶל מַעֲשֵׂר שֶׁהוּכְשָׁר בְּמַשְׁקֶה וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם אוֹ יָדַיִם מְסוֹאָבִין מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטָהֳרָה מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁי. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַטֶּבֶל מִנְיָנוֹ בְּחוּלִּין. וְכָל הַסָּפֵק פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וּפוֹסֵל אֶת הַחוּלִּין מִלֵּעָשׂוֹתָן תְּרוּמָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן נוֹלַד לָהּ סָפֵק עַד שֶׁלֹּא גִילְגְּלָה תִּיעָשֶׂה בְּטוּמְאָה מְשֻׁגִילְגָּלָה תֵּעָשֶׂה בְּטָהֳרָה. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת דְּרִבִּי עֲקִיבָה הִיא דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר יַעֲשֶׂנָּה בְּטוּמְאָה וְאַל יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין בְּסְפֵיקָן. הָתִיב רִבִּי חִיָּיה בִּירִבִּי בּוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא וְהָתַנֵּי אַף בִּשְׂאָר הַמִּינִין כֵּן. אִית לָךְ מֵימַר יַעֲשֶׂנָּה קִבִּין בְּסְפֵיקָן. רִבִּי זְבִידָא אָמַר אֲנָא בְּעִיתָהּ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא בְּדִין הָיָה שֶׁיְּטַמֵּא אָדָם טְבוּלוֹ דְּבַר תּוֹרָה דִּכְתִיב וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמָתִי. תְּרוּמָה צְרִיכָה שִׁימּוּר. אֵין הַטֶּבֶל צָרִיךְ שִׁימּוּר. מַה אֲנִי מְקַיֵּים וּנְתַתָּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. עֲשֵׂה שֶׁיִּינָּתֵן לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ. וְכָאן הוֹאִיל וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לִיתְּנוֹ לַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ רַשַּׁאי אַתְּ לְטַמּוֹתוֹ.

ג משנה: הִקְדִּישָׁהּ עִיסָּתָהּ עַד שֶׁלֹּא גִילְגִּילָהּ וּפְדָיֶיתָהּ חַיֶּבֶת. הִקְדִּישָׁתָהּ עַד שֶׁלֹּא גִילְגְּלָהּ וְגִילְגְּלָהּ הַגִּיזְבָּר וְאַחַר כָּךְ פְּדָיֶיתָהּ פְּטוּרָה שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָהּ הָיְתָה פְּטוּרָה. כְּיוֹצֵא בוֹ הַמַּקְדִּישׁ פֵּירוֹתָיו עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעְשְׂרוֹת וּפְדָיָן חַיָּבִין מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעְשְׂרוֹת וּפְדָאָן חַיָּבִין. הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר וְאַחַר כָּךְ פְּדָיָן פְּטוּרִין שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְּטוּרִין.

הלכה: וְלָמָּה תַּנִּינָתָהּ תְּרִין זִימְנִין. רִבִּי חוּנָּה רִבִּי חִיָּיה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי פְּדָיָה אַחַת לְמֵירוּחַ וְאַחַת לִשְׁלִישׁ. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר רִבִּי בָּא וַחֲבֵרַיָּא. חֲבֵרַיָּא אָמְרִין אַחַת לְמֵירוּחַ וְאַחַת לִשְׁלִישׁ. רִבִּי בָּא מְפָרֵשׁ לַחַלָּה לְמֵירוּחַ. וּפְיָאָה לִשְׁלִישׁ.

וּמַתְנִיתָא דְּרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר אַחַר שְׁלִישׁ הָרִאשׁוֹן אַתְּ מְהַלֵּךְ. דְּאִיתְפַּלְגוּן שָׁדֶה שֶׁהֶבִיאָה שְׁלִישׁ לִפְנֵי גּוֹי וּלְקָחָהּ יִשְׂרָאֵל רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר הַתּוֹסֶפֶת פְּטוֹר וַחֲכָמִים אוֹמְרִין הַתּוֹסֶפֶת חִייּוּב. מַיי כְדוֹן. תִּיפְתָּר אוֹ כְּרִבִּי עֲקִיבָה בְּמַחְלוֹקֶת אוֹ כְּדִבְרֵי הַכֹּל בְּקוֹצֵר מִיַּד.

ד משנה: נָכְרִי שֶׁנָּתַן לְיִשְׂרָאֵל עִיסָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. נְתָנָהּ לוֹ מַתָּנָה עַד שֶׁלֹּא גִילְגֵּל חַיֶּבֶת. וּמְשֻׁגִילְגֵּל פְּטוּרָה. הֶעוֹשֶׂה עִיסָּה עִם הַנָּכְרִי אִם אֵין בְּשֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיעוּר חַלָּה פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. גֵּר שֶׁנִּתְגַּייֵר וְהָיְתָה לוֹ עִיסָּה אִם נַעֲשֵׂית עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּייֵר פָּטוּר. וּמְשֻׁנִּתְגַּייֵר חַיָּיב. וְאִם סָפֵק חַיָּיב וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַקָּרִימָה בַּתַּנּוּר.

הלכה: מָה בֵינָהּ לְעִיסַּת אַרְנוֹנָא. שֶׁמָּא אֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּחַלָּה. תַּמָּן בִּרְשׁוּת יִשְׂרָאֵל הוּא שֶׁמָּא יִמָּלֵךְ הַגּוֹי לִיטְלָהּ. בְּרַם הָכָא לְדַעְתּוֹ הִיא תְּלוּיָה.

תַּנֵּי רִבִּי יוּדָה מִלַּאי שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל וּפוֹעֲלִין גּוֹיִם עוֹשִׂין לְתוֹכוֹ חַיָּיב בְּחַלָּה. מִלַּאי שֶׁלְּגוֹי וּפוֹעֲלֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּתוֹכוֹ פָּטוּר מִן הַחַלָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אוּף אֲנָן תַּנִּינָן נָכְרִי שֶׁנָּתַן לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ עִיסָּה פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

רִבִּי בּוֹן בַּר חִיָּיה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא וַאֲפִילּוּ יֵשׁ בְּשֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיעוּר. יֵיעָשֶׂה כְּקֶב מִיכָּן וְקֶב מִיכָּן וְקֶב הַגּוֹי בָּאֶמְצַע. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא וְאֵינוֹ מְעוּרָב עַל יְדֵי גּוֹיִם.

תַּמָּן תַּנִּינָן גֵּר שֶׁנִּתְגַּייֵר וְהָיְתָה לוֹ פָּרָה נִשְׁחֲטָת עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּייֵר פָּטוּר מִשֶּׁנִּתְגַּייֵר חַיָּיב. וְאִם סָפֵק פָּטוּר שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. תַּמָּן אַתְּ אָמַר סָפֵק

פָּטוּר. וְהָכָא אַתְּ אָמַר סָפֵק חַיָּיב. אָמַר רִבִּי אָחָא אִיתְּמַר קוֹמֵי רִבִּי אִמִּי וְאָמַר מִי יֹאמַר לִי שֶׁהוּא נוֹטֵל דָּמָיו מִן הַשֶּׁבֶט. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר נוֹטֵל הוּא דָמָיו מִן הַשֶּׁבֶט. וְיַפְרֵשׁ תַּמָּן וְיִטּוֹל דָּמָיו מִן הַשֶּׁבֶט. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי חַלָּה שֶׁהִיא טְבֵל וּבַעֲוֹן מִיתָה מַפְרִישׁ וְלֹא יִטּוֹל דָּמָיו מִן הַשֶּׁבֶט עַל שֵׁם הַמּוֹצִיא מֻחֲבִירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה שְׁנֵי גוֹיִם שֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּין וְחִלְקוּ וְהוֹסִיפוּ זֶה עַל שֶׁלּוֹ וְזֶה עַל שֶׁלּוֹ חַיָּבִין שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהֶן שְׁעַת חוֹבָה וְנִפְטְרוּ. שְׁנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּין וְחִלְקוּ וְהוֹסִיפוּ זֶה עַל שֶׁלּוֹ וְזֶה עַל שֶׁלּוֹ פְּטוּרִין שֶׁכְּבָר הָיָה לָהֶן שְׁעַת חוֹבָה וְנִפְטְרוּ. יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּין וְחִלְקוּ וְהוֹסִיפוּ זֶה עַל שֶׁלּוֹ וְזֶה עַל שֶׁלּוֹ. נִיחָא חֶלְקוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל חַיָּיב. חֶלְקוֹ שֶׁלְּגוֹי חַיָּיב לֹא מַחְמַת חֶלְקוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. חֶלְקוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל חַיָּיב וְחֶלְקוֹ שֶׁלְּגוֹי פָּטוּר.

רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר קְרִימָה בַּתַּנּוּר. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר מוֹדֶה רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים בְּעִיסַּת הֶדְיוֹט שֶׁגִּילְגּוּלָהּ טִיבּוּלָהּ. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר מוֹדֶה רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים בְּעִיסַּת הֶקְדֵּשׁ שֶׁגִּילְגּוּלָהּ פּוֹטְרָהּ. כַּהֲנָא אָמַר דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה אֵין מֵירוּחַ פּוֹטֵר בִּמְקוֹם הֶקְדֵּשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא דְכַהֲנָא פְלִיגָא עַל רִבִּי לָעְזָר. מָן דְּאָמַר גִּילְגּוּל פּוֹטֵר הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר. וּמָאן דְּאָמַר אֵין גִּילְגּוּל פּוֹטֵר אֵין הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר. בְּרַם כְּרַבָּנִין גִּילְגּוּל פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי אֵין הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. וְקַשְׁיָא עַל דְּרַבָּנִין גִּילְגּוּל פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי אֵין הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. שַׁנְיָיא הִיא דִּכְתִיב וְכָל מַעֲשַׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ. וְהָכָא לֵית כְּתִיב מִלֶּחֶם הָאָרֶץ. מִלֶּחֶם וְלֹא כָל לֶחֶם. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל מִן הָדָא דְרַבָּנִין אֲנָן יָלְפִין דְּלֵית הָדָא דְכַהֲנָא פְלִיגָא עַל רִבִּי לָעְזָר. כְּמָה דְרַבָּנִין אָמְרִין גִּילְגּוּל פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי אֵין הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. כֵּן רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין גִּילְגּוּל פּוֹטֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי וְאֵין הַמֵּירוּחַ פּוֹטֵר בִּמְקוֹם הֶקְדֵּשׁ.

ה משנה: הָעוֹשֶׂה עִיסָּה מִן הַחִיטִּים וּמִן הָאוֹרֶז אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן חַיֶּבֶת וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. וְאִם אֵין בָּהּ טַעַם דָּגָן אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח. הַנּוֹטֵל שְׁאוֹר מֵעִיסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִיסָּה שֶׁהוּרְמָה חַלָּתָהּ אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבּוֹן וְאִם לָאו מוֹצִיא חַלָּה אַחַת עַל הַכֹּל. כֵּיצַד בּוֹ זֵיתִי מִסִּיק שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם זֵיתֵי נִיקוּף. עִינְבֵי בָצִיר עִם עִינְבֵי עוֹלְלוֹת אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבּוֹן וְאִם לָאו מוֹצִיא תְרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לַכֹּל וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר וּמַעֲשַׂר שֵׁינִי לְפִי חֶשְׁבּוֹן. הַנּוֹטֵל שְׁאוֹר מֵעִיסַּת חִיטִּים וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִיסַּת הָאוֹרֶז אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן חַיֶּבֶת בַּחַלָּה וְאִם לָאו פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה. וְאִם כֵּן לָמָּה אָמְרוּ הַשֵּׁבֶל אָסוּר כָּל שֶׁהוּא מִין בְּמִינוֹ. וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם.

הלכה: מַתְנִיתָא כִּרְבָּנָן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָהּ חַיֶּבֶת עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ דָּגָן כְּשִׁיעוּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ הַלָּכָה כִּרְבָּנָן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אָמַר רִבִּי הִילָא בֵּין כִּרְבָּנִין דְּתַמָּן אָמְרִין עַד שֶׁיְּהֵא רוּבָּהּ דָּגָן וְטַעֲמָהּ דָּגָן. רַב הוּנָא אָמַר טַעֲמָהּ דָּגָן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רוּבָּהּ דָּגָן. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב הוּנָא עִירֵב בָּהּ שְׁאָר הַמִּינִין עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ רוּבָּהּ דָּגָן וְטַעֲמָהּ דָּגָן. פָּתַר לָהּ בְּמִינִים אֲחֵרִים. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי הִילָא הַנּוֹטֵל שְׁאוֹר מֵעִיסַּת חִיטִּין וְנוֹתְנָהּ לְתוֹךְ עִיסַּת הָאוֹרֶז אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן חַיֶּבֶת בַּחַלָּה וְאִם לָאו פְּטוּרָה. בְּגִין נִתְנוּ דְּבַתְרָהּ הַשֵּׁבֶל אָסוּר כָּל שֶׁהוּא מִין בְּמִינוֹ. שֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם.

רִבִּי יוֹסֵי חֲוָה מְסַמֵּךְ לְרִבִּי זְעִירָא שָׁמַע קֳלֵיהּ דְּרִבִּי הִילָא יְתִיב מַתְנֵי רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר טַעֲמָהּ דָּגָן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רוּבָּהּ דָּגָן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עַד שֶׁיְּהֵא רוּבָּהּ דָּגָן וְטַעֲמָהּ דָּגָן. אָמַר מִחְלָפָה הִיא בְיָדֵיהּ סִימָן הַוָא לָן רִבִּי יוֹסֵי כְּרַב הוּנָא.

רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא מִנְחָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּחוּלִּין קוֹמֶץ וּמַתִּיר אֶת הַשְּׁיָרִיים לָאֲכִילָה. קוֹרֵא אֲנִי עָלֶיהָ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. אָמַר לֵיהּ וְכִי טָבֵל שֶׁנִּתְעָרֵב בְּחוּלִּין קוֹרֵא אֲנִי עָלָיו וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. אָמַר לֵיהּ וְכֵן אָמְרִית לָךְ שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו וְלֹא מִמֶּנּוּ לְמָקוֹם אַחֵר. אֵין תַּפְשִׁיטָא לָךְ שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר אֲפִילוּ מִמֶּנּוּ עָלָיו אֵינוֹ מוֹצִיא. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו דְּתַנִּינָן וְאִם לָאו יוֹצִיא חַלָּה אַחַת עַל הַכֹּל.

אָמְרִין לֵית הָדָא דְּרִבִּי זְעִירָה תְּתִיבָה עַל רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. מַה בֵּין הַמּוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו מָה בֵּין הַמּוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְמָקוֹם אַחֵר. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו הוֹאִיל וְאֵין אוֹתוֹ הַטֶּבֶל רָאוּי לְהֵיעָשׂוֹת תְּרוּמָה כְּיוֹצֵא בוֹ חוּלִּין שֶׁבּוֹ מְבַטְּלִין אוֹתוֹ. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְמָקוֹם אַחֵר הוֹאִיל וְאוֹתוֹ הַטֶּבֶל רָאוּי לְהֵיעָשׂוֹת חוּלִּין כְּיוֹצֵא בוֹ לֹא בָטֵל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָדָא אָמְרָה טֶבֶל שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּתְרוּמָה הוֹאִיל וְאוֹתוֹ הַטֶּבֶל רָאוּי לְהֵיעָשׂוֹת כִּתְרוּמָה כְּיוֹצֵא בוֹ לֹא בָטֵל. וְלֵית הָדָא דְּרִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה תְּתִיבָה עַל דְּרִבִּי זְעִירָא. מָה נַפְשָׁךְ אִם שֶׁלְּמַעֲלָן בָּטֵל אַף שֶׁלְּמַטָּן בָּטֵל. אִם שֶׁלְּמַטָּן לֹא בָטֵל אַף שֶׁלְּמַעֲלָן לֹא בָטֵל שֶׁכְּבָר קִידֵּשׁ.

תַּנֵּי וְאִם לָאו מֵבִיא אַרְבַּע רוֹבָעִין וּמַשִּׁיךְ. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא זֹאת אוֹמֶרֶת רוֹבַע שְׁאוֹר שֶׁנִּטְבַּל בִּמְקוֹמוֹ טוֹבֵל אַרְבַּעַת רוֹבָעִין בִּמְקוֹם אַחֵר. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַנְּשׁוּפָה תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי אִימִּי אִתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר הַנָּשׁוּפָה תּוֹרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר אֵין הַנָּשׁוּפָה תּוֹרָה. רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא מַחֲלִיף שְׁמוּעָתָא. בָּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי אַתְּ מָה שְׁמָעַת מִן רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹן אֲנָא לֹא שְׁמָעִית כְּלוּם. אֶלָּא נִפְרֵשׁ מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין מִן מִלֵּיהוֹן. דְּתַמָּן תַּנִּינָן הַמְכַנֵּיס חַלּוֹת עָלָה לְהַפְרִישׁ וְנִשְׁכּוֹ בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים חִיבּוּר בְּטִבּוּל יוֹם וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵינוֹ חִיבּוּר. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִפֶּה

דְתַנְיָנָן אֵינוֹ חִיבּוּר. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין חַיָיבִין עָלָיו בְּשֵׁם טָמֵא אוֹכֵל טָהוֹר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן שַׁנְיָיא הִיא בְּטְבוּל יוֹם דִּכְתִיב בֵּיהּ טָהוֹר וְטָמֵא טָהוֹר לְחוּלִין מִבְּעוֹד יוֹם וְלִתְרוּמָה מִשֶּׁתֶּחְשָׁךְ. חֲוֵי רִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חִיבּוּר בְּטְבוּל יוֹם תּוֹרָה הוּא. דּוּ אָמַר הַנָּשׁוּךְ תּוֹרָה. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דּוּ אָמַר אֵינוֹ תּוֹרָה דְּהוּא אָמַר אֵין הַנָּשׁוּךְ תּוֹרָה. וְהָתַנְיָנָן וְאִם לָאו מֵבִיא אַרְבַּעַת רוֹבָעִין וּמַשִׁיךְ. אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה תִּיפְתָּר שֶׁבָּא מֵעִיסַּת הַנָּשׁוּךְ.

רִבִּי זְעִירָה בָּעֵי אוֹ מַה פְּלִיגִין רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּנָשׁוּךְ מֵאֵילָיו. אֲבָל אִם הִשִּׁיכוֹ בְיָדוֹ כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַנָּשׁוּךְ תּוֹרָה. אֲפִילּוּ תֵּימַר הִשִּׁיכוֹ בְיָדוֹ הִיא הַמַּחֲלוֹקֶת נֹאמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּדַעְתֵּיהּ. דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם חִזְקִיָּה טֵבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי נְהוֹרַאי אָמַר טֵבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אֵין הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל וְרִבִּי הִילָא אָעְלוֹן עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא סָבְרִין מֵימַר שְׁנַיִם רָבִין עַל אֶחָד. וְלָא שְׁמִיעִין דְּאָמַר רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אֵין הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. וְהָתַנְיָנָן וְאִם לָאו מוֹצִיא מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מַפְרִישׁ. מָה פְּלִיגִין לַחוּשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנַיָיה. מָאן דְּאָמַר טֵבֶל בָּטֵל בְּרוֹב אֲרִימָה וְנִפְלֶת לְאָתָר חוֹרָן אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנַיָיה. מָאן דְּאָמַר אֵין הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב אֲרִימָה וְנָפְלָת לְאָתָר חוֹרָן חוֹשֵׁשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנַיָיה.

אָמַר רִבִּי בָּא מַפְלִיגִין רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּטֵבֶל שֶׁנִּטְבַּל דְּבַר תּוֹרָה. אֲבָל בְּטֵבֶל שֶׁנִּטְבַּל מִדִּבְרֵיהֶן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. הָתִיב רִבִּי בָּא בַּר כַּהֲנָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָתַנְיָנָן כְּיוֹצֵא בוֹ זֵיתֵי מַסִּיק שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם זֵיתֵי נִיקּוּף עִינְבֵי בָצִיר שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם עִינְבֵי עוֹלֵלוֹת. וְלֹא טֵבֶל שֶׁנִּטְבַּל מִדִּבְרֵיהֶן הוּא. אָמַר רִבִּי מָנָא קַיֶּימְתִּיהּ בְּשֶׁמֶן שֶׁל זֵיתֵי מַסִּיק שֶׁנִּתְעָרֵב בְּשֶׁמֶן שֶׁל זֵיתֵי נִיקּוּף.

מָתִיב רִבִּי יוֹחָנָן לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וְהָתַנְיָנָן נוֹטֵל אָדָם כְּדֵי חַלָּה מֵעִיסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ לַעֲשׂוֹתָהּ בְּטָהֳרָה לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ. מִכֵּיוָן שֶׁקָּדַשׁ רוּבָּהּ לְשֵׁם חַלָּה תִּבָּטֵל בְּרוֹב. אָמַר בְּרוֹשֵׁם. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן. דְּתַנְיָנָן תַּמָּן הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת. לְאֵי זֶה דָּבָר הוּא מְסַיֵּים לֹא כְדֵי שֶׁיִּבָּטֵל בְּרוֹב. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר שֶׁלֹּא יְהֵא אוֹמֵר תְּרוּמַת הַכְּרִי הַזֶּה וְזֶה בְּזֶה. חָזַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר וְאָמַר לֹא אָמַרְנָא כְּלוּם. וְלֹא רִבִּי יוֹחָנָן כִּי אָמַר תְּרוּמַת כְּרִי זֶה וְזֶה בְּזֶה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר מָקוֹם שֶׁנִּתְרְמָה תְרוּמָתוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן נִסְתַּיְּמָה תְרוּמָתוֹ שֶׁלִּשֵׁינִי.

לָקַט דְּלַעַת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ חֲרֵי זֶה לוֹקֵט וּבָא וְרוֹשֵׁם עַד כָּאן תְּרוּמָה וְעַד כָּאן תְּרוּמָה דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לוֹקֵט וּמְחַשֵּׁב כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד. חֲוֹון בָּעֵי מֵימַר מָאן דְּאָמַר עַד כָּאן תְּרוּמָה וְעַד כָּאן תְּרוּמָה טֵבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. מָאן דְּאָמַר לוֹקֵט וּמְחַשֵּׁב כְּמוֹת שֶׁהוּא אֵין הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. אָמַר רִבִּי בָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא זָקוּק לִיתֵּן לַשֵּׁבֶט בֵּינֵיהֶן.

הָיָה צָרִיךְ לִתְרוֹם אַרְבַּע חָמֵשׁ חָבָיוֹת מִן הַבּוֹר מַעֲלֶה אֶת הָרִאשׁוֹנָה עַל פִּי הַבּוֹר וְאוֹמֵר הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה. וְכֵן הַשֵּׁנִיָּה וְכֵן הַשְּׁלִישִׁית דִּבְרֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי אוֹמֵר מַעֲלֶה כוּלָּן עַל פִּי הַבּוֹר וְאוֹמֵר הֲרֵי אֵילּוּ תְרוּמָה. חֲוֹון בָּעֵי מֵימַר מָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה אֶת הָרִאשׁוֹנָה עַל פִּי הַבּוֹר הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. וּמָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה כוּלָּן עַל פִּי הַבּוֹר אֵין הַטֶּבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הֶקֵיף בֵּיניֵיהוֹן. מָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה כוּלָּן עַל פִּי הַבּוֹר תּוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. וּמָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה אֶת הָרִאשׁוֹנָה עַל פִּי הַבּוֹר אֵין תּוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מַחֲלִיף מָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה אֶת הָרִאשׁוֹנָה עַל פִּי הַבּוֹר תּוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. וּמָאן דְּאָמַר מַעֲלֶה כוּלָּן עַל פִּי הַבּוֹר אֵין תּוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָה וְאֵינוֹ מְעוּרָב עַל יְדֵי גִידִין.

פרק ד

א **משנה:** שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ שִׁינֵי קַבִּין וְנָגְעוּ זֶה בְּזֶה אֲפִילּוּ הֵן מִמִּין אֶחָד פְּטוּרִין. וּבִזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלְאִשָּׁה אַחַת מִן בְּמִינוֹ חַיָיב וּשְׁלֹא בְמִינוֹ פָּטוּר. אֵי זֶהוּ מִן בְּמִינוֹ הַחִטִּים אֵינָן מִצְטָרְפוֹת עִם הַכֹּל אֶלָּא עִם הַכּוּסְמִין. הַשְּׁעוֹרִין מִצְטָרְפִין עִם הַכֹּל חוּץ מִן הַחִטִּין. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר שִׁבֳּּלֶת שִׁבֳּּלֶת מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

הלכה: שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ שִׁינֵי כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן סְתָם אִשָּׁה אַחַת אֵינָהּ מַקְפֶּדֶת שְׁתַּיִם מַקְפִּידוֹת הֵן. אִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיא מַקְפֶּדֶת עָשׂוּ אוֹתָהּ כִּשְׁתֵּי נָשִׁים. שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁאֵינָן מַקְפִּידוֹת עָשׂוּ אוֹתָם כְּאִשָּׁה אַחַת. אִם אֵינָהּ מַקְפֶּדֶת לָמָּה הוּא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ כִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּשֶׁאֵין לָהּ מָקוֹם לָלוּשׁ. מֵילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר הָיָה לָהּ מָקוֹם הֵיכָן לָלוּשׁ וְהוּא עוֹשֶׂה אוֹתָן כִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת מַקְפֶּדֶת הִיא. נָקִי וְקִיבֵּר מַקְפֶּדֶת הִיא. אָמַר רִבִּי לָעְזָר שְׁתֵּי דֵיעוֹת עָשׂוּ אוֹתָן כִּשְׁתֵּי נָשִׁים. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי אֲפִילּוּ רוֹצוֹת.

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן חִיבּוּר בַּחַלָּה וְאֵינָן חִיבּוּר בִּטְבוּל יוֹם. חִיבּוּר בִּטְבוּל יוֹם וְאֵינָן חִיבּוּר בְּחַלָּה. חִיבּוּר בְּחַלָּה דְּתַנְיָנָן בְּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלְאִשָּׁה אַחַת מִן בְּמִינוֹ חַיָיב וּשְׁלֹא בְמִינוֹ פָּטוּר. וְאֵין חִיבּוּר בִּטְבוּל יוֹם דְּתַנְיָנָן תַּמָּן הַמְּכַנִּיס חַלּוֹת עַל מְנָת לְהַפְרִישׁ וְנִשְׁכְּחוּ בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים חִיבּוּר בִּטְבוּל יוֹם. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵינָן חִיבּוּר. בִּטְבוּל יוֹם דְּתַנְיָנָן תַּמָּן בָּשָׂר הַקֹּדֶשׁ שֶׁקָּרַם עָלָיו הַקּוֹפָּה. הָא שְׁאָר כָּל הַקּוֹפָּה חִיבּוּר וְאֵין סוֹפוֹ לְהִתְכּוֹ. וְאֵינָן חִיבּוּר בְּחַלָּה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן הָעוֹשֶׂה עִיסָּה עַל מְנָת לְחַלְּקָהּ בָּצֵק פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

מַהוּ שֶׁיְּהֵרְתָּה רַב הוּנָא אָמַר אִם אוֹמֵר אַתְּ הַשִּׁיפּוֹן מִין כּוּסְמִין מִצְטָרֵף עִם הַחִיטִּים. שִׁיבּוֹלֶת שׁוּעָל מִין שְׂעוֹרִין אֵינוֹ מִצְטָרֵף עִם הַחִיטִּים. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי

אוֹמֵר שְׁאָר הַמִּינִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי כָּל הַמִּינִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהַהוּא תַּנָּיָיא בָּרְיָא מַה בֵּין נָשׁוּךְ מַה בֵּין בָּלוּל. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבוּהּ דְּרִבִּי מַתַּנְיָה בְּשֶׁחִלְקָן וְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן. נְשׁוּכִין חַיָּיבִין. בְּלוּלִין פְּטוּרִין.

ב משנה: שְׁנֵי קַבִּין וְקַב אוֹרֶז וְקַב תְּרוּמָה בְּאֶמְצַע אֵינָן מִצְטָרְפִין. דָּבָר שֶׁנִּיטְּלָה חַלָּתוֹ בְּאֶמְצַע מִצְטָרְפִין שֶׁכְּבָר נִתְחַיֵּיב בַּחַלָּה. קַב חָדָשׁ וְקַב יָשָׁן שֶׁנִּשְׁכוּ זֶה בְזֶה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר יִטּוֹל מִן הָאֶמְצַע. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. הַנּוֹטֵל חַלָּה מִן הַקַּב רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר חַלָּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינָהּ חַלָּה. שְׁנֵי קַבִּין שֶׁנִּיטְּלָה חַלָּתָן שֶׁל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְשֶׁל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְחָזַר וַעֲשָׂאָן עִיסָּה אַחַת רִבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר וַחֲכָמִים מְחַיְּבִין נִמְצָא חוּמְרוֹ קוּלּוֹ.

הלכה: נִיתְנֵי אוֹרֶז וְלֹא נִיתְנֵי תְּרוּמָה. אִילּוּ תַנִּינָן אוֹרֶז וְלֹא תַנִּינָן תְּרוּמָה הֲוִינָן אָמְרִין אוֹרֶז עַל יְדֵי שֶׁאֵינוֹ מִמִּינוֹ אֵינוֹ מִצְטָרֵף. תְּרוּמָה עַל יְדֵי שֶׁהִיא מִמִּינָהּ מִצְטָרֵף. חֲזִי צוֹרְכָה מִיתְנֵי תְּרוּמָה. אוֹ אִילּוּ תַנִּינָן תְּרוּמָה וְלֹא תַנִּינָן אוֹרֶז הֲוִינָן אָמְרִין תְּרוּמָה עַל יְדֵי שֶׁהִיא אֵינָהּ נִגְרֶרֶת אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. אוֹרֶז עַל יְדֵי שֶׁהוּא נִגְרָר מִצְטָרֵף. חֲזִי צוֹרְכָה מִיתְנֵי אוֹרֶז וְצוֹרְכָה מִיתְנֵי תְּרוּמָה.

קַב אוֹרֶז אֵינוֹ מִצְטָרֵף קַב מִדּוּמַּע אֵינוֹ מִצְטָרֵף. קַב תְּרוּמָה אֵינוֹ מִצְטָרֵף. קַב הַגּוֹי אֵינוֹ מִצְטָרֵף. קַב מִין אַחֵר מִצְטָרֵף. קַב אִשָּׁה אַחֶרֶת מִצְטָרֵף. קַב חָדָשׁ מִצְטָרֵף. קַב דָּבָר שֶׁנִּיטְּלָה חַלָּתוֹ מִן הָאֶמְצַע מִצְטָרֵף. וְרִבִּי בּוֹן בַּר חִיָּיה בָּעֵי קַב חַלָּה מַהוּ שֶׁיִּצְטָרֵף. תַּנֵּי רִבִּי חַלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל קַב הֶקְדֵּשׁ מִצְטָרֵף. קַב חַלָּה אֵינוֹ מִצְטָרֵף. מַה בֵּין הֶקְדֵּשׁ וּמַה בֵּין חַלָּה. הֶקְדֵּשׁ רָאוּי הוּא לִפְדּוֹתוֹ וּלְחַיְּבוֹ. חַלָּה אֵינוֹ רָאוּי לִפְדּוֹתָהּ וּלְחַיְּבָהּ.

חֲצִי קַב חִטִּים וַחֲצִי קַב שְׂעוֹרִים וַחֲצִי קַב כּוּסְמִין נוֹטֵל מִן הַכּוּסְמִין לְפִי מַה שֶּׁהֵן. קַב חִטִּים וְקַב שְׂעוֹרִים וְקַב כּוּסְמִין תּוֹרֵם מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מַה שֶּׁהוּא. לֹא אָמַר אֶלָּא קַב חִטִּין קַב שְׂעוֹרִין קַב כּוּסְמִין הָא קַב חִטִּים וְקַב שְׂעוֹרִין וְקַב כּוּסְמִין בְּאֶמְצַע לֹא בְדָא. רִבִּי בּוֹן בַּר חִיָּיה אָמַר רִבִּי חֲנִינָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין בָּעוּ מַה בֵּין כּוּסְמִין בְּאֶמְצַע מַה בֵּין שְׂעוֹרִין בְּאֶמְצַע. רִבִּי כֹּהֵן בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אֵין הַכּוּסְמִין מִצְטָרְפִין עִם הַחִטִּים מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְמִינוֹ אֶלָּא שֶׁהוּא מְדַמֶּה לוֹ. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא רָחוֹק מִמֶּנּוּ אֵינוֹ מְדַמֶּה לוֹ.

רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי אַף לְעִנְיָין מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כֵּן. כְּמָה דְתֵימַר תַּמָּן הָיוּ לוֹ חָמֵשׁ חִייּוּב בִּכְפָר חֲנַנְיָה וְחָמֵשׁ חִיּוּב בִּכְפָר עוֹתְנַי. וְחָמֵשׁ פָּטוּר בְּצִיפּוֹרִין. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן דָּבָר שֶׁנִּיטְּלָה חַלָּתוֹ מִן הָאֶמְצַע מְצָרֵף. אוֹף הָכָא כֵּן. אִין תֵּימַר שַׁנְיָיא הִיא חַלָּה שֶׁהוּא כְנָשׁוּךְ וְהֶהֵן שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל לֹא כְנָשׁוּךְ הוּא. מָצִינוּ חַלָּה מֻהֱלָכָה לֹא מָצִינוּ מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה מֻהֱלָכָה.

יְאוּת אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כּוּסְמִין וְחִיטִּין שְׁנֵי מִינִים הֵן. עַל יְדֵי שֶׁהוּא מְדַמֶּה לוֹ אַתְּ אוֹמֵר מְצָרֵף. חָדָשׁ וְיָשָׁן לֹא כָּל שֶׁכֵּן. אָמַר רִבִּי הִילָא טַעֲמָא דְרַבָּנָן כּוּסְמִין וְחִיטִּין שְׁנֵי מִינִין וְאֵין בְּנֵי אָדָם טוֹעִין לוֹמַר שֶׁתּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. חָדָשׁ וְיָשָׁן מִין אֶחָד הוּא אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן אַף הוּא סָבוּר לוֹמַר שֶׁתּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

רִבִּי עֲקִיבָה מְדַמֵּי לָהּ לַפֵּירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ מִלַּאכְתָּן. עָבַר וְהִפְרִישׁ מֵהֶן תְּרוּמָה חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה. וְרַבָּנִין מְדַמֵּין לָהּ לִתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ. עָבַר וְהִפְרִישׁ מִמֶּנָּה חַלָּה אֵינָהּ חַלָּה. חָזְרוּ לוֹמַר אֵינָן דּוֹמִין לֹא לַפֵּירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְלֹא לִתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ. אֶלָּא רִבִּי עֲקִיבָה מְדַמֵּי לָהּ לוֹמֵר חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל הַפֵּירוֹת הָאֵילּוּ לִכְשֶׁיִּתְלְשׁוּ וְנִתְלְשׁוּ. וְרַבָּנִין מְדַמִּין לָהּ לוֹמֵר חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל הַפֵּירוֹת הָאֵילּוּ לִכְשֶׁיִּתְלְשׁוּ.

חַוּוֹן בָּעֵי מֵימַר מַה דְּאָמַר רִבִּי עֲקִיבָה נִיטַּל חַלָּה מִקַּב חַלָּה מֻהֱלָכָה. הָא מִדְּבַר תּוֹרָה לֹא. מִן מַה דְתַנִּינָן רִבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר וַחֲכָמִים מְחַיְּבִין הָדָא אָמְרָה אֲפִילּוּ מִדְּבַר תּוֹרָה.

נִמְצָא חוּמְרוֹ קוּלּוֹ. אִית תַּנּוֹיֵי תַּנֵּי קוּלּוֹ חוּמְרוֹ. מָאן דְּאָמַר חוּמְרוֹ קוּלּוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. קוּלּוֹ חוּמְרוֹ רַבָּנִין.

ג משנה: נוֹטֵל אָדָם כְּדֵי חַלָּה מֵעִיסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ לַעֲשׂוֹתָהּ בְּטָהֳרָה לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ חַלַּת דְּמַיי עַד שֶׁתִּסְרַח שֶׁחַלַּת דְּמַיי נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וְשֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָּף.

הלכה: מַהוּ עַד שֶׁתִּסְרַח מֵאוֹכֶל אָדָם אוֹ עַד שֶׁתִּתְפַּסּוֹל מֵאוֹכֶל הַכֶּלֶב. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא נִסְרְחָה מֵאוֹכֶל אָדָם מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְשׁוֹרְפִין אוֹתָהּ בְּטוּמְאָה. מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְאַתְּ אָמַרְתְּ מֵאוֹכֶל הַכֶּלֶב. אֶלָּא מֵאוֹכֶל אָדָם.

הָדָא אָמְרָה שֶׁתּוֹרְמִין מִן הָרַע עַל הַיָּפֶה. וְאַתְיָיא כַּיי דָּמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר רַב נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן שֶׁתּוֹרְמִין מֵעֲלֵי אִיסְתָּפַנִיני עַל הָאִיסְטָפַנִיני בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכְלִין אוֹתָהּ. כְּהָדָא גַּמְלִיֵּיל זוּגָא אִינְשֵׁי מְתַקָּנָה אִיסְטָפַנִינִיתֵיהּ. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֵיהּ אִית תַּמָּן קָנִיבָּה אַפְרִישׁ מִן קָנוּבְתָּהּ.

תַּנֵּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלְּדַמַּאי. אִיתָא חֲמִי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלַּוַּדַּאי נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלְּדַמַּאי לֹא כָּל שֶׁכֵּן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּסָפֵק תְּרוּמָה גְּדוֹלָה אֲנָן קַיָּמִין סָפֵק הַפְרִישׁ תְּרוּמָה סָפֵק לֹא הַפְרִישׁ כְּמַה דְתֵימַר מִן הַוַּדַּאי עַל הַדְּמַאי תְּרוּמָה לֹא תֹאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת וְאָמַר מִן הַדְּמַאי עַל הַדְּמַאי כֵּן. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָא כָּאן בְּרוּצָה לְאוֹכְלָהּ כָּאן בְּרוּצָה לְשׁוֹרְפָהּ.

ד **משנה**: יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ אֲרִיסִין לְגוֹיִם בְּסוּרְיָא רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב בְּפֵירוֹתֵיהֶן בְּמַעְשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית. וְרַבָּן גַּמְלִיאֵל פּוֹטֵר. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר שְׁתֵּי חַלּוֹת בְּסוּרְיָא. וְרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר חַלָּה אַחַת אֲחַת מֵהֶן קוּלּוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְקוּלּוֹ שֶׁלְּרִבִּי לִיעֶזֶר. חָזְרוּ לִנְהוֹג כְּדִבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בִּשְׁתֵּי דְּרָכִים. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת לַחַלָּה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד גְּזִיב חַלָּה אַחַת. מִגְּזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנוֹס שְׁתֵּי חַלּוֹת אֲחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן. שֶׁלְּאוּר יֵשׁ לָהּ שִׁיעוּר וְשֶׁלְּכֹהֵן אֵין לָהּ שִׁיעוּר. מֵהַנָּהָר וּמֵאֲמָנוֹס וְלִפְנִים שְׁתֵּי חַלּוֹת אֲחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן. שֶׁלְּאוּר אֵין לָהּ שִׁיעוּר וְשֶׁלְּכֹהֵן יֵשׁ לָהּ שִׁיעוּר. וּטְבוּל יוֹם אוֹכְלָהּ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה. וַאֲסוּרָה לְזָבִין וּלְזָבוֹת לִנִּידוֹת וּלְיוֹלְדוֹת וְנֶאֱכֶלֶת עִם הַזָּר עַל הַשּׁוּלְחָן וְנִיתֶּנֶת לְכָל כֹּהֵן. אֵילּוּ נוֹתְנִין לְכָל כֹּהֵן הַחֲרָמִים וְהַבְּכוֹרוֹת וּפִדְיוֹן הַבֵּן וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר וְהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּיבָה וְרֵאשִׁית הַגֵּז וְשֶׁמֶן שְׁרֵיפָה וְקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ וְהַבִּיכּוּרִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בְּבִיכּוּרִים. כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה רִבִּי עֲקִיבָה מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

הלכה: רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לֹא חַייֵב רִבִּי לִיעֶזֶר אֶלָּא בַּחֲכִירֵי אָבוֹת כְּגוֹן מֵהֶלֵּל דְּבֵית רִבִּי. תַּנֵּי רִבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל קָנָס קָנְסוֹ רִבִּי לִיעֶזֶר. מָה נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן אָרִיס לְשָׁעָה. מָאן דְּאָמַר קָנָס חַייָב. מָאן דְּאָמַר בַּחֲכִירֵי בְּתֵי אָבוֹת פָּטוּר.

הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם בְּסוּרְיָא צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְיֵאוּת אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַה טַּעֲמְהוֹן דְּרַבָּנִין. אָמַר לֵיהּ כְּשֵׁם שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל תְּרוּמָה בָּאָרֶץ כָּךְ לֹא נֶחְשְׁדוּ עַל חַלָּה בְּסוּרְיָא.

רִבִּי אָבוּן בַּר חִיָּה בָּעֵי כְּמַה דְּאִתְאֲמַרַת שְׁתֵּי חַלּוֹת בְּסוּרְיָא וְדִכְוָותָהּ שְׁתֵּי תְרוּמוֹת בְּסוּרְיָא. אָמַר רִבִּי חַגַּיי חַלָּה אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם תְּרוּמָה יֵשׁ אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאת אוֹתָהּ הַתְּרוּמָה שֶׁהוּא מַפְרִישׁ טְבוּלָה לְמַעְשְׂרוֹת.

בִּיקֵּשׁ רַבָּן גַּמְלִיאֵל בֶּן רִבִּי לְהַנְהִיג אֶת הַדְּמַיי בְּסוּרְיָא וְלֹא הִנִּיחַ לוֹ רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אָמַר לֵיהּ מֵעַתָּה יְחוּשׁוּ הַכֹּהֲנִים עַל חַלָּתָן. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה. תַּמָּן אָמַר אֵימַת קָדְשִׁים עָלָיו וְאֵינוֹ נוֹתֵן לַכֹּהֵן דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתוּקָּן וָכָא הוּא אוֹמֵר הָכֵן. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה אֲנִי אוֹמֵר אוֹתָהּ שֶׁלְּאוּר נָתַן לוֹ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא לֹא תַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה אֶלָּא מֵעַתָּה יְחוּשׁוּ הַכֹּהֲנִים עַל חַלָּתָן. הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם וּמִן הַאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לִמְכּוֹר לַשּׁוּק צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי. מְבַעַל הַבַּיִת וְהַמִּתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי. רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין בְּמִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ לְעִיסָּתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה וְהֵן שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ מְגַבֵּל אֶצֶל אַחֵר. חֶזְקַת בַּעֲלֵי בָּתִּים בְּסוּרְיָא אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי. אִם יוֹדֵעַ שֶׁרוֹב מִכְנָסוֹ מִשֶּׁלּוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלַּת דְּמַיי. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אָמַר רִבִּי מָנָא כָּאן בָּאָרֶץ כָּאן בְּחוּצָה לָאָרֶץ.

רִבִּי חוּנָא אָמַר כֵּינִי מַתְנִיתָא מִגְּזִיב וְעַד הַנָּהָר מִגְּזִיב וְעַד אֲמָנוֹס. תַּנֵּי אִי זוּ הִיא הָאָרֶץ וְאֵי זוּ חוּץ לָאָרֶץ. כָּל שֶׁהוּא שׁוֹפֵעַ מִשָּׁוּרוֹס אֲמָנוֹס וְלִפְנִים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מִשָּׁוּרוֹס אֲמָנוֹס וּלְחוּץ חוּצָה לָאָרֶץ. תַּנֵּיסִין שֶׁבְּיָם אַתְּ רוֹאֶה אוֹתָן כְּאִילּוּ חוּט מָתוּחַ מִשָּׁוּרוֹס אֲמָנוֹס וְעַד נַחַל מִצְרַיִם. מֵהַחוּט וְלִפְנִים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מֵהַחוּט וּלְחוּץ חוּץ לָאָרֶץ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חֲרֵי הוּא כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם. שֶׁבַּצְּדָדִין מֵהֶן אַתְּ רוֹאֶה אוֹתָן כְּאִילּוּ חוּט מָתוּחַ מִקֶּפַלְרְיָא וְעַד אוּקֲיָינוֹס מִנַּחַל מִצְרַיִם וְעַד אוּקֲיָינוֹס מֵהַחוּט וְלִפְנִים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מֵהַחוּט וּלְחוּץ חוּץ לָאָרֶץ.

אָמַר רִבִּי יוֹסְטָא בַּר שׁוּנֶם לְכְשֶׁגִּיעוּ הַגָּלְיוֹת לְמָשָׁוּרוֹס אֲמָנוֹס הֵן עֲתִידוֹת לוֹמַר שִׁירָה. מַה טַּעַם תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה.

אִית תַּנֵּי תַּנֵּי הַיַּרְדֵּן מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אִית תַּנֵּי הַיַּרְדֵּן מֵחוּצָה לָאָרֶץ. אִית תַּנֵּי הַיַּרְדֵּן גְּבוּל בִּפְנֵי עַצְמוֹ. מָאן דְּאָמַר הַיַּרְדֵּן מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן וּגְבוּל. מָאן דְּאָמַר הַיַּרְדֵּן מֵחוּץ לָאָרֶץ וְהַיַּרְדֵּן יִגְבּוֹל אוֹתוֹ לִפְאַת קֶדְמָה. וּמָאן דְּאָמַר הַיַּרְדֵּן גְּבוּל בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְהוּא שֶׁיְּהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד. עָשָׂה יַרְדֵּן שָׁנָטַל מִזֶּה וְנָתַן לְזֶה מַה שָׁנָּטַל נָטַל וּמַה שֶׁנָּתַן נָתַן. וּמַה נָן קַיָימִין אִם בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנַעֲשָׂה בְסוּרְיָא חֻזְקָתוֹ לְמַעְשְׂרוֹת וְלִשְׁבִיעִית. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי לְחַזָּקוֹת וּלְבִיעוּרִין וּלְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהוּא שֶׁמָּשַׁךְ עָפָר.

שֶׁלְּאוּר יֵשׁ לָהּ שִׁיעוּר שֶׁהוּא דְּבַר תּוֹרָה. שֶׁלְּכֹהֵן אֵין לָהּ שִׁיעוּר שֶׁהִיא מִדִּבְרֵיהֶן. וְיַפְרִישׁ לָאוּר וְלֹא יַפְרִישׁ לַכֹּהֵן. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים רָאִינוּ תְרוּמָה טְהוֹרָה נִשְׂרֶפֶת. וְיַפְרִישׁ לַכֹּהֵן וְלֹא יַפְרִישׁ לָאוּר. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים רָאִינוּ תְרוּמָה טְמֵיאָה נֶאֱכֶלֶת. מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מַפְרִישׁ שְׁתֵּיהֶן לְכְשֶׁהוּא בָא לְכָאן הוּא נִשְׁאָל.

וְזוֹ וְזוֹ מִדִּבְרֵיהֶן הוּא. מוּתָּב לְרַבּוֹת בְּנֶאֱכֶלֶת וְלֹא לְרַבּוֹת בִּנְשִׂרֶפֶת.

אוּף רִבִּי יוֹסֵה מוֹדֶה בָּהּ חוֹמֶר הוּא בְּדָבָר שֶׁהַטּוּמְאָה יוֹצְאָה מִגּוּפוֹ.

הוֹרֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּבוֹצְרָה שֶׁהִיא צְרִיכָה רוֹב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מְלַמֵּד שֶׁהִיא עוֹלָה בְּפָחוֹת מִמְּאָה וְאֵינָהּ נֶאֱסֶרֶת בְּאֶחָד וּמֵאָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא מַתְנִיתָא אָמְרָה אֲפִילּוּ בְּאֶחָד וְאֶחָד. דְּתַנִּינָן וְנֶאֱכֶלֶת עִם הַזָּר עַל הַשּׁוּלְחָן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן רַבּוֹתֵינוּ שֶׁבַּגּוֹלָה הָיוּ מַפְרִישִׁין תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת עַד שֶׁבָּאוּ הָרוֹבִין וּבִטְּלוּ אוֹתָן. מָאן אִינּוּן הָרוֹבִין תַּרְגְּמוֹנְיָא. רִבִּי זְעִירָא רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל חַלַּת חוּץ לָאָרֶץ וּתְרוּמַת חוּץ לָאָרֶץ אוֹכֵל וְאַחַר כָּךְ מַפְרִישׁ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל לֹא חָשׁוּ אֶלָּא לִתְרוּמָה גְּדוֹלָה לֹא חָשׁוּ. כְּהָדָא דְתַנֵּי אִיסִּי בֶּן עֲקַבְיָה אוֹמֵר מַעְשְׂרוֹת לִירָקוֹת מִדִּבְרֵיהֶן.

תַּנְיָ חַלַּת הַגּוֹי בָּאָרֶץ וּתְרוּמַת הַגּוֹי בְּחוּץ לָאָרֶץ מוֹדִיעִין אוֹתוֹ שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ וְאוֹכֵל וְנִיתֶּנֶת לְכָל כֹּהֵן בֵּין לְכֹהֵן חָבֵר בֵּין לְכֹהֵן עַם הָאָרֶץ.

יֵשׁ מֵהֶן נוֹתְנִין לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְיֵשׁ מֵהֶן נוֹתְנִין לְכָל כֹּהֵן. הַבְּכוֹרוֹת וְהַבִּיכּוּרִים לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר וּשְׁאָר כּוּלְּהֶן לְכָל כֹּהֵן. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא מְנַיִין שֶׁחוֹרְמִים לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר. אָמַר לֵיהּ כִּשְׁדָּה הַחֲרֵם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחוּזָתוֹ. אֲחוּזָה עַצְמָהּ מַהוּ שֶׁתְּהֵא לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר בְּגִין דִּכְתִיב לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחוּזָתוֹ. (אֲחוּזָה עַצְמָהּ מַהוּ שֶׁתְּהֵא לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר.) וְהָכְתִיב וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּיבָה. מֵעַתָּה לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר. רִבִּי אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיי. מַה קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר אַף חֲרָמִים לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר.

מֵעַתָּה אַף הַמִּיטַלְטְלִין. דְּתַנְיָ מַה בֵּין הַקַּרְקָעוֹת לַמִּטַלְטְלִין. אֶלָּא שֶׁהַקַּרְקָעוֹת לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְהַמִּטַלְטְלִין לְכָל כֹּהֵן. רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת אִשֵּׁי יי וְנַחֲלָתוֹ יֹאכֵלוּן. מַה אִישִׁים לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר אַף נַחֲלָה לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר.

עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מַתָּנוֹת נִיתְּנוּ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ. אַרְבַּע בִּירוּשָׁלֵם. עֶשֶׂר בִּגְבוּלִין. אֵילּוּ הֵן שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ חַטָּאת וְאָשָׁם וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִיבּוּר וְחַטָּאת הָעוֹף וְאָשָׁם תָּלוּי וְלוֹג שֶׁמֶן שֶׁלְמִצּוֹרָע שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים וּשְׁיָרֵי מְנָחוֹת וְהָעוֹמֶר. וְאֵילּוּ הֵן שֶׁבִּירוּשָׁלֵם הַבְּכוֹרוֹת וְהַבִּיכּוּרִים וְהַמּוּרָם מִן הַתּוֹדָה וּמֵאֵיל נָזִיר וְעוֹרוֹת הַמּוּקְדָּשִׁין. אֵילּוּ הֵן שֶׁבִּגְבוּלִין הַתְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה וְהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּיבָה וְרֵאשִׁית הַגֵּז וְגֶזֶל הַגֵּר וּפִדְיוֹן הַבֵּן. וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר וַחֲרָמִים וּשְׂדֵה אֲחוּזָה.

רִבִּי יוּדָה אוֹסֵר בְּבִיכּוּרִים. רִבִּי יוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ דּוּ רִבִּי יוּדָה אָמַר אֵין נוֹתְנִין אוֹתָן אֶלָּא לְחָבֵר בְּטוּבָה.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה רִבִּי עֲקִיבָה כְּדַעְתֵּיהּ דּוּ רִבִּי עֲקִיבָה אָמַר כָּל מַעֲשֵׂיהֶן בְּטוּמְאָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ תֵימָא מִחְלְפָא שִׁיטָתֵיהּ שַׁנְיֶיה הִיא שֶׁאֵין אָדָם מָצוּי לְטַמֵּא אוֹכְלֵי בְהֶמְתּוֹ.

מִפְּנֵי מַה לֹא גָזְרוּ עַל הַבְּקָיָה. בְּמִנְעֲלֵיהֶן יָצָאת עִמָּהֶן מֵאֶלֶכְסַנְדְּרִיאָה. אֵימָתַי גָּזְרוּ עַל הַפַּרְשִׁינִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בִּימֵי רַעֲבוֹן. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי בִּימֵי דָוִד. אָמְרִין הִיא הָדָא הִיא הָדָא.

ה משנה: נְתַיֵּי אִישׁ תְּקוֹעַ הֵבִיא חַלּוֹת מִבַּייתוּר וְלֹא קִיבְּלוּ מִמֶּנּוּ. אַנְשֵׁי אֶלֶכְסַנְדְּרִיאָה הֵבִיאוּ חַלּוֹתֵיהֶן מֵאֶלֶכְסַנְדְּרִיאָה וְלֹא קִיבְּלוּ מֵהֶן. אַנְשֵׁי הַר צְבוֹעִים הֵבִיאוּ בִּיכּוּרֵיהֶם קוֹדֶם לָעֲצֶרֶת וְלֹא קִיבְּלוּ מֵהֶן. מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה וְחַג הַקָּצִיר בִּיכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה. בֶּן אַטִיטַס הֶעֱלָה בְּכוֹרוֹת מִבָּבֶל וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ. יוֹסֵף הַכֹּהֵן הֵבִיא בִּיכּוּרָיו יַיִן וְשֶׁמֶן וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ. אַף הוּא הֶעֱלָה אֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֵי בֵיתוֹ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח קָטָן בִּירוּשָׁלֵם וְהֶחֱזִירוּהוּ שֶׁלֹּא יִקָּבַע הַדָּבָר לְדוֹרוֹת. אַרְסְטוֹן הֵבִיא בִּיכּוּרָיו מֵאַפַּמְיָא וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ. מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ הַקּוֹנָה בְּסוּרְיָא כְּקוֹנָה בְּפַרְוָור יְרוּשָׁלֵם.

הלכה: תַּנְיָ רִבִּי חִייָה גָּזְרוּ עֲלֵיהֶן וְהֶחֱזִירוּם לִמְקוֹמָן. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא אֵיפְשַׁר לְאוֹכְלָהּ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ רָאִינוּ תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנֶּאֱכְלָת. לְשׁוֹרְפָהּ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין רָאִינוּ תְרוּמָה טְהוֹרָה נִשְׂרֶפֶת. לְהַחֲזִירָהּ לִמְקוֹמָהּ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים רָאִינוּ תְרוּמָה יוֹצֵא מִן הָאָרֶץ לְחוּץ לָאָרֶץ. הָא כֵיצַד מַנִּיחָהּ עַד עֶרֶב פֶּסַח וְשׁוֹרְפָהּ.

אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֲנִי רָאִיתִי אֶת שִׁמְעוֹן בֶּן כַּהֲנָא שׁוֹתֶה יַיִן שֶׁלִּתְרוּמָה בְּעַבּוֹ שֶׁאָמַר זֶה הוּבָא מִקִּילִיקְיָה וְנִזְרוּ עָלָיו וּשְׁתָיוֹ בִּסְפִינָה. וְאֵין בְּנֵי אָדָם טוֹעִין לוֹמַר שֶׁמְּבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. נֹאמַר לֹא יָרַד לְעַבּוֹ אֵיכָן שְׁתָיוֹ מִן הַחוּט וּלְחוּץ מִן הַחוּט וְלִפְנִים נֹאמַר מִן הַחוּט וּלְחוּץ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה אֲפִילּוּ תֵימַר מִן הַחוּט וְלִפְנִים לֹא חָשׁוּ לְמַרְאִית הָעַיִן בִּסְפִינָה.

אֵימָתַי הָיָה שִׁמְעוֹן בֶּן כַּהֲנָא בִּימֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיעַבַד בֵּן חֲוָה אָזִיל סְיָיגָה דְּגוּבְרָה. רִבִּי חַגַּיי חֲוָה מְסַמֵּךְ לְרִבִּי זְעִירָא עֲבַר חַד טָעִין חַד מוֹכָל וְאָמַר לֹא תֵיתִי לִי כְּלוּם אָמַר דְּאֵין אָתֵי כָּל בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיעַבַד בֵּן חֲוָה אָזִיל סְיָיגָה דְּגוּבְרָה. רִבִּי חַגַּיי חֲוָה מְסַמֵּךְ לְרִבִּי זְעִירָא עֲבַר חַד טָעִין חַד מוֹכָל דְּקִיסִּין. אָמַר לֵיהּ אַייתִי לִי חַד קִיסֵּם נִיחֲצֵי שִׁינָּיי. חָזַר וְאָמַר לֹא תֵיתִי לִי כְּלוּם דְּאֵין אָתֵי כָּל בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיעַבַד בֵּן חֲוָה אָזִיל סְיָיגָה דְּגוּבְרָה. רִבִּי חַגַּיי חֲוָה מְסַמֵּךְ לְרִבִּי זְעִירָא עֲבַר חַד טָעִין חַד מוֹכָל דְּקִיסִּין. אָמַר לֵיהּ אַייתִי לִי חַד קִיסֵּם נִיחֲצֵי שִׁינָּיי. חָזַר וְאָמַר לֹא תֵיתִי לִי כְּלוּם דְּאֵין אָתֵי כָּל בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיתְעֲבַד בֵּן הָא אָזְלָא מוֹכְלָה דְּגַבְרָא. רִבִּי זְעִירָה כָּשֵׁר כָּל כָּךְ. אֶלָּא מִילִּין דְּיָצָרָן שָׁמַע לָן נַעֲבְדִינָן.

אַנְשֵׁי אֶלֶכְסַנְדְּרִיאָה הֵבִיאוּ חַלּוֹתֵיהֶן מֵאֶלֶכְסַנְדְּרִיאָה וְלֹא קִיבְּלוּ מֵהֶן. אָמַר רִבִּי בָּא מָרִי וְלֹא רִבִּי חִייָה רוֹבָא הִיא עוֹד הוּא אִית לֵיהּ וְנִזְרוּ עֲלֵיהֶן וְהֶחֱזִירוּם.

אַנְשֵׁי הַר צְבוֹעִים הֵבִיאוּ בִּיכּוּרֵיהֶם קוֹדֶם לָעֲצֶרֶת וְלֹא קִיבְּלוּ מֵהֶן. תַּנְיָנָן תַּמָּן אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מַשְׁקִין. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר כִּינִי מַתְנִיתָא אֵין עוֹשִׂין בִּכּוּרִים מַשְׁקִין אֲפִילּוּ מְשֻׁזָּבוּ בָהֶן בְּעָלִים. וְהָתַנְיָ דָּרַךְ בִּיכּוּרִים מַשְׁקֶה לַהֲבִיאָן מְנַיִין שֶׁיָּבִיא תַּלְמוּד לוֹמַר תָּבִיא. תִּיפְתָּר שֶׁלָּקָטָן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה עַל מְנָת כֵּן. וְכָאן לֹא לְקָטָן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה עַל מְנָת כֵּן.

וְאַתְיָיא כְּמָאן דְּאָמַר פִּסְחָן שֶׁל נָשִׁים רְשׁוּת. תַּנְיָ הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח הָרִאשׁוֹן לְעַצְמָהּ וְהַשִּׁינִי טְפֵילָה לָאֲחֵרִים דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח שִׁינִי לְעַצְמָהּ אֲפִילּוּ בְשַׁבָּת וְאֵין צְרִיכָה לוֹמַר הָרִאשׁוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח רִאשׁוֹן טְפֵילָה לָאֲחֵרִים וְאֵינָהּ עוֹשָׂה פֶּסַח שִׁינִי. מַה טַעֲמָה דְּרִבִּי מֵאִיר אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבוֹת. אִם רָצ[וּ] שֶׂה לַבָּיִת. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי אִישׁ שֶׂה לְבֵית אָבוֹת כָּל שֶׁכֵּן לַבָּיִת. מַה טַעֲמָה דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה. מַה מְקַיְימִין רַבָּנִין אִישׁ. פְּרָט לְקָטָן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה וַאֲפִילּוּ לְמָאן דְּאָמַר חוֹבָה שַׁנְיֶיא הִיא שֶׁהַדָּבָר מְסוּיָם שֶׁמָּא יִקָּבַע הַדָּבָר

חוֹבָה. לֹא כֵן סָבְרִנָן מֵימַר קוֹדֶם לִשְׁתֵּי חֲלוֹת לֹא יָבִיא וְאִם הֵבִיא כָּשֵׁר. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהַדָּבָר מְסוּיָם שֶׁמָּא יִקָּבַע הַדָּבָר חוֹבָה. וְלֹא כֵן תַּנִּינָן אִם בָּאוּ תְּמִימִין יִקָּרֵבוּ. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהַדָּבָר מְסוּיָם שֶׁמָּא יִקָּבַע הַדָּבָר חוֹבָה.

אֲרִיסְטוֹן הֵבִיא בִּיכּוּרָיו מֵאַפָּמֵיָא וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ. תַּמָּן תַּנִּינָן אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּץ לָאָרֶץ לָאָרֶץ. וְיָבוֹאוּ בִּיכּוּרִין. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בִּיכּוּרִים בַּאֲחֵרִיּוּת הַבְּעָלִים. תְּרוּמָה אֵינָה בַּאֲחֵרִיּוּת הַבְּעָלִים. אִם אָמַר אַתְּ כֵּן אַף הֵן מְרַדְּפִין לְאַחֲרֶיהָ לְשָׁם.